

Uitvoeringsprogramma VTH provincie Utrecht Veerkrachtig VTH

Uitvoeringsprogramma 2021 voor de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Uitgevoerd door:

- Provincie Utrecht (team VVN)**
- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht**
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied**

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Utrecht op 26 januari 2021

Ter informatie toegestuurd aan Statencommissie Milieu & Mobiliteit d.d. 17 februari 2021

Documentum nummer: 821EE0DC

Inhoud

Inhoud.....	2
1. Inleiding.....	7
2. Totaaloverzicht VTH-taken RUD Utrecht.....	8
3. Ontwikkelingen RUD Utrecht.....	9
4. Achtergronden en organisatie.....	11
5. Samenwerking en afstemming met andere VTH-partners.....	13
6. Doelen en prioriteiten van de provincie Utrecht.....	14
7. Monitoringsindicatoren.....	15
8. Financiële en personele middelen.....	17
9. Wet natuurbescherming.....	18
10. Verordening natuur en landschap.....	26
11. Gebiedscontroles buitengebieden.....	29
12. Wet bodembescherming.....	31
13. Ontgrondingenwet.....	33
14. Waterwet.....	34
15. Provinciale milieuverordening, onderdeel.....	35
grondwaterbeschermingsgebieden.....	35
16. Provinciale milieuverordening – ontgassen van.....	37
schepen.....	37
17. Provinciale milieuverordening – stiltegebieden.....	38
18. Wet milieubeheer en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).....	39
19. Wet milieubeheer – Besluit Risico's Zware.....	41
Ongevallen (BRZO).....	41
20. Wet milieubeheer – Vuurwerkbesluit.....	44
21. Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en.....	45
zwemgelegenheden.....	45
22. Wet luchtvaart.....	46
23. Wet lokaal spoor.....	47
24. Externe Veiligheid.....	48
25. Vergunningverlening en handhaving 2021 algemeen.....	49

MANAGEMENTSAMENVATTING

Inleiding

Gedeputeerde Staten hebben voor 2021 een nieuw Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) opgesteld. De provincie is wettelijk verplicht om jaarlijks een Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) op te stellen. Het merendeel van de VTH-taken waarvoor de provincie bevoegd gezag is, heeft de provincie Utrecht in mandaat belegd bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. De provinciale BRZO-taken (VTH-taken wat betreft risicovolle bedrijven) worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied te Zaandam. Aan beide taakvelden liggen aparte Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) ten grondslag. In een DVO staat wat de provincie Utrecht van de betreffende uitvoeringsdienst verwacht en waartoe elk van de uitvoeringsdiensten zich heeft verplicht. Alle vergunning- en ontheffingverlenende werkzaamheden ingevolge de Wet natuurbescherming en de Verordening natuur en landschap provincie Utrecht 2017 voert de provincie (team VVN) zelf uit.

Andere vertrek- en uitgangspunten (naast de beide DVO's) voor dit nieuwe Uitvoeringsprogramma VTH waren natuurlijk de effecten van de corona crisis, de komende Omgevingswet, het aflopende Bodemconvenant, de ambities op het gebied van energie, natuur en veiligheid en vanzelfsprekend alle andere VTH-uitvoeringsresultaten uit 2020. Dit samenspel aan factoren vormde, samen met de in 2020 gerealiseerde prestatie-indicatoren over naleefgedrag en toezichtseffect, de belangrijkste input voor de focus op de actualisatie van de capaciteitsinzet in dit Uitvoeringsprogramma VTH 2021.

Thema's in het VTH-programma 2021

De insteek van dit nieuwe VTH-programma 2021 is deels 'nieuw voor oud' en waarin de beschikbare uren en middelen (maatwerkprincipe) in 2021 zo goed als mogelijk worden ingezet. Nadrukkelijk is daarbij gekeken naar de werkresultaten uit 2020. Veel van de VTH-werkzaamheden vallen onder de noemer 'ungoing business', waarin jaarlijks weinig tot geen wisselingen optreden (te denken valt bijvoorbeeld aan binnenzwembaden, die standaard 1x per jaar worden gecontroleerd). Uit de realisatieresultaten blijkt dat in 2020 aan veel VTH-productonderdelen goed inhoud is (of kon worden) gegeven, voor een deel van de onderdelen is dit niet gelukt, deels uiteraard door de effecten van de corona crisis. In 2020 gold dat ook voor de toezichtstaken bij de VNL en deels door vermindering van aanvragen om vergunningen van bedrijven. Andere taakonderdelen (zoals toezicht buitengebied en Waterwet) vergden juist (deels) veel meer uren vanwege de corona crisis en de groeiende adviesrol van de provincie. Ook de praktische consequenties van de komende Omgevingswet vergen ook in 2021 nog veel energie.

In grote lijnen komt daarmee het Uitvoeringsprogramma VTH 2021 daarom overeen met het programma in 2020. Waar mogelijk zijn binnen de verschillende taakvelden verschuivingen gedaan om tegemoet te komen aan nieuwe eisen vanuit het beleid en/of wensen vanuit de uitvoering. Hier volgt een kort overzicht van de operationele adaptaties per hoofdthema's in 2021.

Wet Milieubeheer/Wabo

Op het thema Wabo/milieu zal in 2021 een aantal vergunningen voor bedrijven geactualiseerd worden op aspecten van afval, energie en emissie naar de lucht (Schone Lucht Akkoord). Ook wordt er onderzocht of er sprake is van Zeer Zorgwekkende Stoffen bij de provinciale inrichtingen en wordt veel aandacht geschonken aan (administratieve) controles op energie. Tot slot zullen er voor de meer complexe dossiers toezichtplannen worden opgesteld. Tevens zal ook in 2021 elk provinciaal bedrijf worden gecontroleerd. Bij de biomassacentrales die onder provinciaal bevoegd gezag vallen zal specifiek gekeken worden naar emissies en inputcontrole.

De complexe dossiers waaronder dossier Van de Groep, Bunschoten zullen ook in 2021 extra aandacht vragen.

Bodem

Op het thema bodem zal in 2021 nog weinig veranderen, komende jaren gaat er op het thema bodem een transitie plaats vinden. De omvang van de bodemtaken is in 2021 voor de laatste maal zo hoog. Met de start van de Omgevingswet verschuift een belangrijk deel van het bevoegd gezag voor de bodemtaken naar de gemeenten. In 2021 is de opdracht daarmee nog gelijk, maar zal vanaf 2022 tot ca 2026 een afname te zien zijn van deze taken. Verwacht wordt dat de opdracht ca. 75% kleiner wordt.

Natuur

Op het thema natuur wordt er slim gestuurd op de inzet van stikstof. Vanwege de nog onbekende richting in het beleid rondom stikstof, is het niet logisch om vanuit toezicht en handhaving ruim in te zetten op controles in het veld. Dit betekent dat we deze uren anders in kunnen zetten.

Vanuit natuurbeleid is er veel behoefte om inzicht te krijgen over de status van de N2000 gebieden en de evt. in- en externe invloeden op deze gebieden. Daarom stellen wij voor om deze gebieden intensiever te bezoeken d.m.v. uitgebreide gebiedscontroles. Door aanpassing van deze controles wordt het mogelijk om intensiever te controleren op bestaande beheermaatregelen, maar ook om een visuele inventarisatie te maken van de gebieden. O.b.v. de inventarisatie kan worden bepaald of de gebieden positief dan wel negatief veranderen. Op deze manier kan worden vastgesteld of beleid werkt of moet worden bijgesteld

In opdracht van de Provincie Utrecht ondersteunt de RUD Utrecht de Taskforce Stikstof Aanpak door data-analyses en gebiedsspecifieke analyses van opgaves rondom het stikstof dossier. Daarnaast heeft de RUD een uitgebreide gevoeligheidsanalyse opgeleverd, deze gevoeligheidsanalyse heeft inzichten gegeven aan de rol van landgebruik, landbouwareaal, ruimtelijke samenhang in de relatie van stikstof emissie en depositie en biedt de mogelijkheid om gerichte maatregelen te nemen die zo effectief mogelijk zijn. In 2021 zal deze opdracht gecontinueerd worden.

De natuur en het buitengebied zijn, door het Covid-19 virus en de noodverordening, onder druk komen te staan. Een groot gedeelte van Nederland trok de natuur en de bossen in. De natuur werd ook ontdekt door nieuwe recreanten die er voor het eerst kwamen. Dat was duidelijk te merken aan het slechte naleefgedrag van de toegangsvoorwaarden. Er was in 2020 een forse toename te zien van opgemaakte processen-verbaal. Mede gelet op het kwetsbare jaargetijde waarin veel dieren jongen hebben en zeer kwetsbaar zijn voor verstoring (loslopende honden) was het noodzakelijk dat het toezicht en de handhaving in die gebieden geïntensiveerd werd. Er was sprake van een verveelvoudiging van het aantal incidenten.

Met de corona crisis is de druk op het buitengebied toegenomen en daarmee ook de behoefte en inzet van de 'groene' boa's en de bijhorende coördinatie van deze Boa's. Voor deze coördinatie behoefte is binnen het bestaande budget ruimte gevonden voor 300u extra en is de benodigde extra capaciteit op dit punt gewaarborgd in 2021.

In 2021 zal er een nadere uitwerking gemaakt worden van de benodigde inzet op toezicht en handhaving van alle onderdelen van de Wet natuurbescherming, mede gerelateerd aan de prioriteiten in de Programmabegroting 2021. Dit om een nieuwe afweging te maken voor de inzet van bestaande middelen en eventuele aanvullende middelen (incidenteel of structureel).

Landschap

Bestuurlijk is er flexibel en veerkrachtig geacteerd op de corona crisis, een voorbeeld hiervan is de verminderde inzet op bepaalde landschapselementen welke zijn vertaald in de provinciale verordening natuur en landschap (VNL). In 2020 was juist een extra accent gelegd op het toezicht op de VNL vanwege de toenemende verrommeling van het landschap. In verband met corona en de verminderde maatschappelijke draagvlak en bestuurlijke prioriteit is de uitvoering anders gelopen dan verwacht. Er ligt nu een toezegging om te verordening te bekijken en zonodig voorstellen te doen voor aanpassing. Gezien deze discussie is het aantal uren voor toezicht en handhaving op de VNL (5.2 onderdeel borden) enigszins afgeschaald. Neemt niet weg dat de verrommeling van het landschap door de extensivering van het toezicht onverminderd doorgaat en daarmee het aantal gedoogsituaties zal stijgen.

De ruimte die ontstaat, door de hierboven genoemde afschaling van de inzet op VNL (5.2 onderdeel borden), kan in 2021 ingezet worden voor de communicatie over de bestrijding van invasieve exoten. De Aziatische duizendknopen zijn als provinciale exoten aangewezen. In het concept-ontwerp Omgevingsverordening is als Hoofdstuk 6 van de Vnl een verspreidingsverbod opgenomen van onderdelen van deze plant in maaisel en grond. Dit gaat naar verwachting vanaf 1-4-2021 ingevoerd worden en zal dan preventieve handavingsinzet (communicatie-uren) vragen van de RUD.

Ook vindt er een wijziging plaats in de benadering van toezicht op de Kleine Landschapselementen (VNL 5.5.). In plaats van wachten op een ontheffingsverzoek wordt nu een proactieve houding aangenomen waardoor controles worden ingezet om gericht bepaalde hoeken van de provincie te controleren op aanwezige KLE. Hierdoor wordt beoogd de kwalitatieve eigenschappen van het landschap te beschermen. Eind 2021 kan worden geïnventariseerd of deze werkwijze resultaat oplevert en eventuele aanpassing van uren heeft.

Vuurwerk

Afgelopen jaar is er minder inzet gepleegd op het thema vuurwerk. Deze verminderde inzet wordt veroorzaakt door de Coronamaatregelen. Door de Coronamaatregelen in de afgelopen periode zijn de meeste (vuurwerk-) evenementen niet doorgedaan. Vanaf maart 2020 zijn er vrijwel geen meldingen of aanvragen voor ontbrandingstoestemmingen meer ontvangen, van de meldingen en ontbrandingstoestemmingen. Van de meldingen/aanvragen die we wel kregen is uiteindelijk het gros weer ingetrokken vanwege corona. Door het annuleren van de evenementen is er geen noodzaak tot het houden van toezicht. In het VTH-programma 2021 is hierop geanticipeerd door een verschuiving van capaciteit van toezicht naar technisch advies in relatie tot Omgevingswet en meer advies en afstemming vooraf.

VTH-Jaarprogramma 2021 past binnen financiële kaders

Insteek van dit nieuwe VTH-programma 2021 is deels een keuze voor 'nieuw voor oud'. Een flexibele inzetbaarheid van medewerkers is een belangrijke sleutel om aan dit jaarprogramma goed uitvoering te kunnen geven. Dit VTH-Jaarprogramma 2021 maakt een nadrukkelijke omslag naar een optimale fluïde werkinsteek. Dat maakt het beter mogelijk om wendbaar, alert en flexibel te reageren op nieuwe of niet voorziene praktijksituaties. Ook aan de praktische consequenties van de komende Omgevingswet moet in 2021 nog extra energie besteed worden. Om dat mogelijk te maken, zijn in overleg met de RUD Utrecht gerichte keuzes gemaakt.

De overige (overwegend positieve) VTH-resultaten uit 2020, noch de scores inzake de kritische prestatie-indicatoren over 2020, gaven aanleiding om het VTH-Jaarprogramma 2021 op de hiervoor niet nader benoemde onderdelen in 2021 compleet anders in te steken. Op deze manier kan het VTH-Jaarprogramma 2021 in principe binnen de Begroting 2021 worden uitgevoerd.

Financiën in concreto

In onderstaand schema is aangegeven wat de provincie in 2021 per saldo aan uren en euro's kwijt is aan het in dit Jaarprogramma 2021 neergelegde VTH-takenpakket op basis van o.a. de ambities en prioriteiten, zoals wij die hebben vastgelegd in het op 20-9-2016 vastgestelde en tot en met eind 2021 verlengde Beleidsplan VTH 2016-2019.

Overzicht totaalbedragen

2021	
Totaal aantal uren RUD	74.871
Totaal variabele bijdrage	€ 4.734.033
regionale taken	€ 24.655
provinciale taken	€ 20.625
materiele middelen	€ 45.100
Wet Lokaal Spoor (matr. Mid.)	€ 12.000
Sub- totaal begroot variabele bijdrage 2021	€ 4.836.413
Sub- totaal begrote vaste bijdrage 2021	€ 3.101.235
Totaal PU opdrachtgeversunit RUD Utrecht	€ 7.937.648
	-
DVO Omgevingsdienst NZKG	€ 1.034.000

Totaal PU	€ 8.971.648
Projectbijdrage	€ 332.200
aanvullende opdrachten	Nader te bezien
Totale last provincie	€ 9.303.848

Urenvergelijking 2021, 2020 en 2019 RUD

Wetten / uren		2021	2020	2019
	Wet natuurbescherming (onthefingverlening PU)	14.655	14.495	13.515
	Wet natuurbescherming (alleen handhaving)	10.965	10.965	12.064
	VNL (alleen onthefingverlening PU)	3.800	3.800	3.800
	VNL (alleen handhaving)	6.389	6.389	3.666
	Gebiedscontrole buitengebied	5.040	5.040	5.040
	Wet bodembescherming	16.638	16.638	17.584
	Ontgrondingenwet	2.705	2.705	3.157
	Waterwet	3.719	3.719	4.021
	PMV-grondwater	754	754	414
	PMV-stiltegebieden	256	256	188
	Wabo	11.510	13.280	14.677
	BRZO (via OD NZKG)	10.128	9.214	9.467
	Vuurwerkbesluit	3.115	3.115	2.946
	Whvbz (zwemwater)	3.335	3.335	3.551
	Wet luchtvaart	1.618	1.618	2.172
	Wet lokaal spoor	507 ¹	€ 45.000	€ 45.000
	Vergunningverlening en handhaving algemeen	6.400	6.100	6.148
	Complexe dossiers	1.770		
	Externe Veiligheid	150		
	SUBTOTAAL RUD	74.871	73.914	75.628
	Subtotaal PU	18.295	18.295	17.315
	Subtotaal OD NZKG	10.128	9.214	9.467
	TOTAAL	103.294	101.423	102.410
	Spoodlocaties	3600	4.000	4.400

¹ De taak voor de Wet Lokaal Spoor is per 2021 ondergebracht in de DVO i.p.v. een separate opdracht aan de RUD.

1. Inleiding

1.1 Doel VTH-Uitvoeringsprogramma

De RUD Utrecht is in 2014 gestart als Gemeenschappelijke Regeling van en voor elf gemeenten² en de provincie Utrecht. De provincie en de deelnemende gemeenten zijn samen eigenaar en tevens opdrachtgever van de RUD Utrecht. De RUD Utrecht is een uitvoeringsorganisatie waarbij de opdrachtgevers het beleid bepalen. Op basis daarvan stelt de RUD Utrecht in samenspraak met de opdrachtgevers jaarlijks een VTH-uitvoeringsprogramma met concrete VTH-activiteiten op en, voor zover van toepassing, aanvullende opdrachten. De Dienstverlenings-overeenkomst (DVO) 2018-2021 fungeert daarbij als onderlegger. Het Besluit omgevingsrecht (zie onderstaande schematische voorstelling) is het wettelijk kader voor dit alles. Ze geeft de essentiële onderdelen van de beleidscyclusgedachte weer (de zogeheten BIG-8 cyclus). VTH-uitvoeringsprogramma's zijn onderdeel van de bovenste beleidscirkel van de BIG-8 cyclus.

Besluit omgevingsrecht - Artikel 7.3 Uitvoeringsprogramma

- 1. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 7.2, eerste en tweede lid, werken jaarlijks het uitvoerings- en handhavingsbeleid uit in een uitvoeringsprogramma voor de desbetreffende rechtspersoon, waarin wordt aangegeven welke van de vastgestelde activiteiten zij het komende jaar zullen uitvoeren. Daarbij houden ze rekening met de krachtens die leden gestelde doelen en de krachtens artikel 7.2, zesde lid, onder a, gestelde prioriteiten.*
- 2. De bestuursorganen stemmen het uitvoeringsprogramma af met de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.*
- 3. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 7.2, tweede lid, dragen zorg voor een uniform uitvoeringsprogramma voor de taken, bedoeld in artikel 7.1, eerste lid, op het niveau van de met die taken belaste omgevingsdienst.*
- 4. Burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten en het dagelijks bestuur van een waterschap maken het uitvoeringsprogramma bekend aan de gemeenteraad, provinciale staten, onderscheidenlijk het algemeen bestuur van het waterschap.*

De provincie en iedere gemeente stellen zelf doelen en prioriteiten vast op basis van een probleem-, annex risicoanalyse (het strategisch beleidskader). De risicoanalyse maakt deel uit van het beleid dat die organen opstellen. Het VTH-uitvoeringsprogramma is het operationele kader waarin de gestelde doelen en prioriteiten zijn geconcretiseerd tot activiteiten die in het programmajaar worden uitgevoerd.

1.2 Leeswijzer

Dit VTH-Uitvoeringsprogramma van de provincie Utrecht bestaat uit twee delen:

- **Deel I:** Algemeen deel met landelijke en toekomstige ontwikkelingen voor de RUD Utrecht, een totaaloverzicht van VTH-taken van de RUD Utrecht in 2021 (voorzien van uren) + randvoorwaarden voor uitvoering en monitoring.
- **Deel II:** Specifiek deel voor de provincie Utrecht met daarin een korte typering van de provincie, beleid en doelstellingen, monitoringsindicatoren (o.a. streefnormen naleefgedrag), inbreng budget bij de RUD Utrecht voor 2021 en een overzicht van uit te voeren taken (voorzien van bijbehorende uren voor 2021 en vertaling van DVO/kwartaalrapportages naar PDC-producten).

² Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg.

2. Totaaloverzicht VTH-taken RUD Utrecht

2.1 Vergunningverlening

Het programma Vergunningverlening zorgt voor adequate vergunningverlening en de afhandeling van meldingen bij bedrijven en locaties. Vergunning- en ontheffingsaanvragen moeten, voor zover van toepassing, binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid.

2.2 Toezicht en handhaving

Het programma Handhaving zorgt voor adequaat toezicht bij bedrijven, op locaties, in de afvalstoffenketen en in het vrije veld (buitengebied). Het toezicht wordt overeenkomstig een programma uitgevoerd (eventueel naar aanleiding van meldingen of klachten of een verzoek tot handhaving).

2.3 VTH-taken

Provincie Utrecht

De provincie Utrecht voert onderstaande *vergunningverlenende* taken uit het VTH-Uitvoeringsprogramma zélf uit:

- Wet natuurbescherming – alleen vergunningverlening;
- Verordening natuur en landschap provincie Utrecht 2017 (hoofdstuk 2 t/m 5) – alleen vergunningverlening
- Natuurschoonwet (advisering).

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

De RUD Utrecht realiseert voor de provincie Utrecht VTH-taken op de volgende beleidsterreinen (wetten):

- Wet natuurbescherming en hoofdstuk 2 t/m 5 van de Verordening natuur en landschap provincie Utrecht 2017 – beide alleen handhavingstaken;
- Gebiedscontroles buitengebied, Ontgrondingenwet, Wet bodembescherming;
- Waterwet, Provinciale milieuverordening (grondwaterbeschermingsgebieden en stiltegebieden) en Wegenverordening³;
- Wet milieubeheer (onderdelen Wabo en Vuurwerkbesluit);
- Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, Wet luchtvaart en Wet lokaal spoor.

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

Deze omgevingsdienst in Zaandam voert voor de provincie Utrecht uitsluitend taken uit op basis van de Wabo en het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 2015). Met het toezicht op de naleving van het BRZO wordt in interdisciplinair verband, voor zover van toepassing, ook uitvoering gegeven aan de Arbeidsomstandighedenwet (bevoegd gezag is het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en de Wet op de Veiligheidsregio's.

2.4 Advies

Naast vergunningverlening, toezicht en handhaving, maken de individuele gemeenten en de provincie met de RUD Utrecht waar nodig ook nadere afspraken over aanvullende advisering/ondersteuning over o.a. de volgende onderwerpen: externe veiligheid (vergunningverlening), milieuzaken in bestemmingsplannen / RO (vergunningverlening), specialistische milieu-onderwerpen (zoals advisering bij bodemverontreinigingen), Informatie Gestuurde Handhaving (toezicht & handhaving), uitvoeringsbeleid, de Wet lokaal spoor en ontwikkelingen in het kader van de komende Omgevingswet.⁴

³ In voorkomende gevallen worden ook werkzaamheden 'meegenomen' in het kader van aanpalende verordeningen, zoals de Wegenverordening. Zodra deze werkzaamheden een structureel karakter krijgen, volgt overleg met de provincie.

⁴ Daarin staat dat elke provincie één visie moet hebben voor de hele fysieke leefomgeving: de omgevingsvisie. De huidige wettelijk verplichte plannen (Ruimtelijke Structuurvisie, Waterplan, Milieubeleidsplan, Verkeer- en vervoersplan en ruimtelijke aspecten Wet natuurbescherming) vervallen en komen allemaal samen in die éne omgevingsvisie. Om de omgevingsvisie in de praktijk goed te laten

3. Ontwikkelingen RUD Utrecht

Deze paragraaf beschrijft een aantal belangrijke ontwikkelingen die de RUD Utrecht doorloopt, waarbij twee uitgangspunten worden gehanteerd: aansluiten op wat de opdrachtgever nodig heeft en als RUD Utrecht voorbereid zijn op toekomstige veranderingen.

a) Evaluatie Outputfinanciering

Met ingang van 1 januari 2018 is de financieringssystematiek over gegaan naar een vorm van gedeeltelijke output financiering (hybride model). Deze financieringssystematiek is vastgelegd in de bijdrageverordening die als bijlage a is toegevoegd aan dit stuk. Inmiddels zitten we in het derde jaar waarin deze systematiek in gebruik is. Bij de invoering was afgesproken de financieringsmethodiek in 2020 te evalueren. De ervaringen van de afgelopen jaren gaven ons voldoende reden om de systematiek te kunnen evalueren en waar gewenst aanpassingen voor te stellen. Het uitgangspunt voor is om meer flexibiliteit te kunnen bieden in onze dienstverlening in 2022. In 2021 gaan we verdere invulling geven aan de uitkomsten van de evaluatie.

b) Samen op weg

Via het vaststellen van het rapport 'Kleur bekennen' begin 2020 heeft het AB gekozen voor de variant 'De RUD als technisch adviserende uitvoeringsdienst'. Afgekort is dit de 'TAU-variant'. Parallel aan het Kleur Bekennen traject heeft Berenschot in 2019 een onderzoek uitgevoerd naar het huidige functioneren en de toekomst van de RUD. Het eindrapport had als titel 'Naar een toekomstbestendige RUD'. Besloten is dat de deelnemers en de RUD gezamenlijk het *Programma Samen op Weg* opzetten en uitvoeren zodat de RUD zo snel mogelijk als een volwaardig TAU kan opereren.

Het doel van dit programma, en daarmee de stip op de horizon, is te komen tot een RUD die -gezamenlijk met de deelnemers- werkt aan een gezonde en veilige leefomgeving in de regio Utrecht. De deelnemers vullen daartoe hun (collectieve) opdrachtgeverschap en eigenaarschap optimaal in. De RUD voert haar taken kosteneffectief uit in nauwe samenwerking met de deelnemers. En sluit daarbij aan op de letter en de geest van de Omgevingswet en wat de samenleving vraagt.

Het programmaplan ligt begin 2021 ter besluitvorming in het AB van de RUD Utrecht.

c) Omgevingswet

In 2021 gaat de RUD Utrecht de Omgevingswet implementeren in haar organisatie. Het beoogd resultaat is een cultuurverandering in de werkwijze, een goede kennis van de Omgevingswet onder de medewerkers van de RUD Utrecht en het voorbereiden van een digitale omgeving die Omgevingswet-proof is. Er is inmiddels veel energie gestoken in interne kennisontwikkeling. In het laatste kwartaal van 2020 heeft de RUD Utrecht een grote bijdrage geleverd aan het opstellen van de omgevingswverordening en de plan-mer..

d) Wijzigingen wet- en regelgeving

Veranderingen in wet- en regelgeving hebben een belangrijke impact op de werkzaamheden van de RUD Utrecht. Op korte termijn zijn er ontwikkelingen op het gebied van asbest, energie, crisisbeheersing, indirecte lozingen, natuurbescherming, ruimtelijk ordening en bouwen. Daarnaast is de verwachting dat per 1-1-2022 de Omgevingswet van kracht wordt. De RUD Utrecht wil qua werkwijze, kennis, organisatie-inrichting en informatiehuishouding op deze veranderingen voorbereid zijn.

e) Regionale samenwerking

▪ Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

Bij de uitvoering van de VTH-werkzaamheden is het opzoeken van samenwerking met de ODRU een logische stap. Het draait daarbij vooral om kennisuitwisseling en samenwerking op onderdelen van bedrijfsvoering. Uitgangspunt is het aanvullend zijn op elkaar. Vooral op inhoudelijk niveau weten de organisaties elkaar goed te vinden. In 2021 zal de RUD Utrecht ook de samenwerking verder verkennen op het gebied van bodemtaken. Verder is de RUD Utrecht aangesloten bij het kennisnet van ODNL.nl (de landelijke omgevingsdienst). De ODNL verzorgt informatieve sessies waar ook medewerkers van de RUD Utrecht aansluiten voor kennisuitwisseling.

▪ Gezamenlijke controles met de Veiligheidsregio Utrecht

De ODRU, VRU en de RUD Utrecht hebben een overeenkomst getekend ten aanzien van het gezamenlijk controleren van locaties. In 2020 zijn er voor ook gezamenlijk diverse provinciale afvalbedrijven bezocht. Deze afspraken zijn aanvullend op de al gemaakte afspraken ten aanzien van de gezamenlijke controle op verkoop- en opslag van vuurwerk.

werken, zijn op onderdelen regels nodig. Deze regels worden vastgelegd in één omgevingsverordening. Per 1-4-2021 zal naar verwachting de interim Omgevingsverordening van kracht worden.

- *Waterschappen*

Met waterschappen maakt de RUD Utrecht afspraken voor gezamenlijke controles en uitwisseling van gegevens.

- *Politie*

De RUD Utrecht sluit in het kader van Informatie gerichte handhaving (IGH) aan bij de transportcontroles die georganiseerd worden door de politie. De controles worden uitgevoerd met de diverse overheden. In 2021 verwacht de RUD Utrecht ook last te hebben van tekorten in budgetten bij de politie. Mogelijk dat hierdoor de inzet op enkele van haar beleidsterreinen minder is, dan de RUD Utrecht noodzakelijk vindt en/of wenselijk acht.

f) Landelijke samenwerking

- *Branche overleggen*

De RUD Utrecht neemt deel aan de diverse landelijke overlegvormen, bijvoorbeeld branche-overleg tankstations, metaalrecycling en autodemontage. Deze landelijke bijeenkomsten leiden tot aanpassing van checklisten en landelijke dataverzameling. De RUD Utrecht past de door hen gebruikte checklisten jaarlijks aan naar de landelijke visie.

- *Overleg Vuurwerkbesluit*

In het landelijk overleg Vuurwerkbesluit worden zowel het afsteken van vuurwerk bij evenementen, als verkoop en opslag van vuurwerk besproken. De hieruit voortkomende landelijke speerpunten worden meegenomen in de controles. Ook worden aandachtspunten vanuit het beleid van de Rijksoverheid in controles verwerkt, al dan niet in samenspraak met de ODRU en de politie. Zo draagt de RUD Utrecht bij aan een gelijke behandeling bij toezicht en handhaving van regelgeving binnen de provincie Utrecht.

4. Achtergronden en organisatie

Verantwoording werkzaamheden van de RUD Utrecht

Om een goede input te kunnen leveren voor de beleidskeuzes die de opdrachtgevers moeten maken, moet de RUD Utrecht zorgen voor een goede vastlegging van alle gegevens met betrekking tot haar werkzaamheden. Dit doet ze door het vastleggen van o.a.:

- De hoeveelheid getoetste vergunningen,
- Hoeveelheid controles,
- Het aantal handhavingszaken,
- Het aantal opgelegde sanctie,
- De uitgevoerde projecten,
- De gemaakte kosten,
- De maatschappelijke effecten.

Deze monitoring maakt inzichtelijk in welke mate doelgroepen de regels naleven en welke knelpunten er zijn als het gaat om het naleefgedrag. De RUD Utrecht is samen met haar opdrachtgevers bezig om hier een juiste vorm van verslaglegging in te ontwikkelen. In ieder geval worden na afloop van een begrotingsjaar de behaalde prestaties en de werkelijke kosten geëvalueerd. De evaluatie laat zien wat er met de inzet voor toezicht en handhaving is bereikt. Bovendien bevat de monitoringsinformatiegegevens over de toezichttaken in relatie tot de beschikbare capaciteit. Door planning en realisatie met elkaar te vergelijken ontstaat inzicht in een meest doelmatige inzet van de beschikbare capaciteit.

Gehanteerde werkprocessen

Het samenwerkingsverband van de RUD Utrecht hanteert een gezamenlijk werkproces. Dit past in de gedachte van "de BIG 8" waarbij de werkprocessen afgestemd worden op de strategische doelen en prioriteiten van de opdrachtgevers. De RUD Utrecht is vervolgens de specialist in de uitvoering en bepaalt de juiste werkprocessen. Vervolgens stemt de RUD Utrecht in het Producten en Dienstencatalogus (PDC) deze werkprocessen af met de opdrachtgevers. Sinds dit jaar zijn we een uniform risicoanalyse aan het ontwikkelen op basis van milieubelastende activiteiten. Dit zal dit jaar worden vertaald naar nieuwe werkprocessen bij het cluster milieutoezicht.

Bij de uitvoering maakt de RUD Utrecht gebruik van de Landelijke Handhavingsstrategie. Deze is de door de provincie vastgesteld via het VTH-beleidsplan milieu. In de handhavingsbesluiten motiveert de RUD Utrecht bij eventuele afwijkingen en deze legt ze vast in de digitale omgeving van Squit XO.

Juridische achtergronden

Met het maken van dit jaarprogramma geven we invulling aan diverse wettelijke plichten, te weten:

- Artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht en artikel 10.4 van de Regeling omgevingsrecht: plicht tot jaarlijkse uitwerking handhavingsbeleid in een uitvoeringsprogramma;
- Artikel 3 lid 1 sub b van de Verordening Systematische Toezichtinformatie Provincie Utrecht, waarbij burgemeester en wethouders in de provincie Utrecht dit uitvoeringsprogramma aan Gedeputeerde Staten moeten verstrekken.

24-uurs bereikbaarheid

De RUD Utrecht heeft een milieuklachten telefoon. Per februari 2019 is de RUD Utrecht voor klachten ook bereikbaar via één telefoonnummer (frontoffice). Deze meldkamer is 24/7 bereikbaar en zorgt ervoor dat klanten direct en professioneel te woord worden gestaan. Zo nodig wordt de melding doorgezet naar de gemeente of een waterschap. Wanneer een melding/klacht door de RUD Utrecht namens het bevoegd gezag opgepakt moet worden, zorgt de meldkamer ervoor dat de juiste discipline (groen, grijs, blauw) ingezet wordt. Bij het organiseren van de consignatie kijkt de RUD Utrecht hoe de verschillende taakvelden zo efficiënt en effectief mogelijk kunnen worden ingezet.

Scheiding vergunningverlening/toezicht en handhaving

Vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds zijn functioneel gescheiden en deels in verschillende teams belegd. Hiermee is gewaarborgd dat de medewerkers, die verantwoordelijk zijn voor een vergunning, niet ook toezicht houden of handhaven op de zelfgeschreven vergunning.

Periodieke roulatie

Om te voorkomen dat na verloop van tijd de toezichthouder te lang verantwoordelijk is voor handhaving van één en dezelfde inrichting, worden medewerkers periodiek gerouleerd over de inrichtingen. Ook in 2020 zal weer gerouleerd worden. Bij het maken van de nieuwe jaarlijkse planning wordt er gerouleerd, indien er langer lopende ontwikkeling bij een bedrijf (verbouwing of nieuwe vergunning), wordt er niet gewisseld van toezichthouder vanwege de mate van specifieke dossierkennis welke een toezichthouder dan bezit.

Brede inzetbaarheid personeel

Nieuwe, op de RUD Utrecht afkomende wetten vergen het nodige van haar personeel. Een brede inzetbaarheid van personeel wordt steeds belangrijker voor een adequate/efficiënte taakuitvoering. De RUD Utrecht traint daarom haar medewerkers op bijv. adviesvaardigheden en het vergaren van nieuwe kennis (bijv. op het gebied van ruimtelijke ordening en de omgevingswet).

Buitengewone opsporingsambtenaren (Boa's)

Om strafrechtelijk te kunnen optreden, is een groep van circa 15 handhavers van de RUD Utrecht aangewezen als Buitengewoon opsporingsambtenaar (Boa). Drie van deze Boa's voeren hun werk uit in de gehele provincie Utrecht, maar vooral in afgelegen buitengebieden binnen onder andere het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. In deze terreinen is bij het aanhouden van verdachten en (gewelds-)incidenten geen tijdige ondersteuning van de politie te verwachten. Gelet hierop heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid aan dit drietal Boa's buitengebied extra bevoegdheden en geweldsmiddelen toegekend. Samen met de Boa's van natuurbeheerders en particuliere landgoedeigenaren geven zij uitvoering aan het zogenaamde Utrechts Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht. Het hogere doel hiervan is: *'Optimale Boa-inzet voor een betere natuurbescherming en natuurbeleving, provincie-breed!'*

Kwaliteitscriteria

Medio 2019 zijn de kwaliteitscriteria voor de kritieke massa na een update opnieuw vastgesteld (kwaliteitscriteria 2.2). De RUD heeft daarop aan de hand van een kennismatrix een inventarisatie gedaan. Momenteel voldoen we voor de generieke onderdelen nog steeds aan de criteria. Op de specialistische deskundigheidsgebieden voldoen we deels niet meer door vertrekkende medewerkers dit wordt deels opgelost door de samenwerking met collega omgevingsdiensten. Voor de toekomst blijft dit een aandachtspunt omdat een aantal medewerkers de komende jaren hun pensioengerechtigde leeftijd bereiken en opvolging geborgd moet worden. Op de specialistische deskundigheidsgebieden waar de formatie krap of niet voldoende is, vindt samenwerking met ODRU en VRU plaats.

5. Samenwerking en afstemming met andere VTH-partners

De RUD Utrecht werkt in het veld samen met andere VTH-partners. De intensiteit van samenwerking en de mate waarin de samenwerking structureel is ingericht, verschilt. De RUD Utrecht werkt in toenemende mate samen met de ODRU, niet alleen op het gebied van bedrijfsvoering, maar ook op het gebied van kennisdeling. Hieronder zijn (niet limitatief) diverse samenwerkingspartners opgesomd met enkele bijbehorende samenwerkingsterreinen.

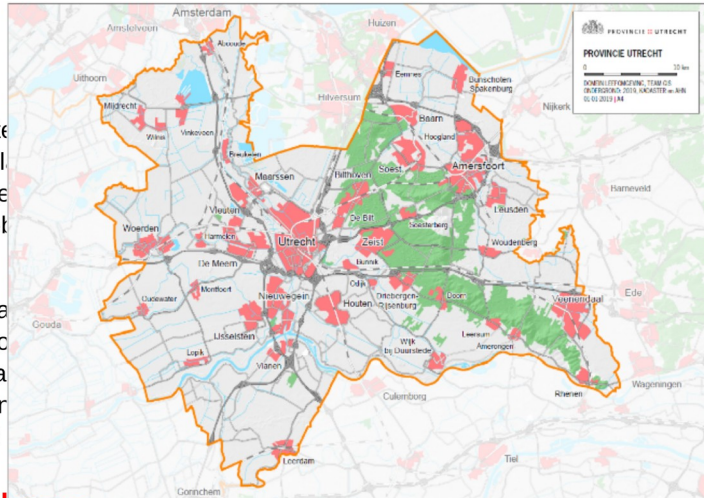
Partij	Items waarop wordt samengewerkt
Provincie	Samenwerkingsprogramma VTH
Verschillende partners	Samenwerkingsovereenkomst, getekend in het kader van optreden op elkaars grondgebied
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek	Samenwerking op het gebied van handhaving Randmeren
Veiligheidsregio Utrecht	Incidenteel afstemmingsoverleg
Driehoek: RUD Utrecht, Openbaar Ministerie en Politie	Overleg in het kader van strafrecht (wettelijk)
ODRU	Verschillende inhoudelijke samenwerkingen
Omgevingsdienst NL	Afstemming en kennisuitwisseling voor omgevingsdienst overschrijdende zaken
Inspectie Leefomgeving en Transport	Samenwerking op o.a. transportcontroles

6. Doelen en prioriteiten van de provincie Utrecht

6.1 De provincie Utrecht nader getypeerd

De provincie Utrecht bestaat uit een aantal grote steden/dorpen met daaromheen veel groen en landbouw. Het aantal plustaken ondergebracht bij de RUD Utrecht provincie gebleven. De handhaving van BRZO-locaties in het Noordzeekanaalgebied te Zaandam.

De provincie is voor meer dan de helft eigenaar van natuur (bijvoorbeeld Nedereindse plas, bos van de Boa's in dienst gekregen (zie hiervoor ook paragraaf 5.1 openbare orde en veiligheid in openbaar toegankelijk gebied) taak uit een eerder provinciaal Coalitie-akkoord

6.2 Doelen en prioriteiten provincie Utrecht

De provincie Utrecht heeft een aantal beleidsdocumenten, verordeningen en beleidsregels vastgesteld die relevant zijn voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma VTH 2021 provincie Utrecht:

- Beleidsplan VTH 2015-2019 en provinciale Strategie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht 2016-2019. De geldingsduur van beide documenten is in verband met de binnen afzienbare tijd van kracht wordende Omgevingswet recent verlengd tot eind 2021 (GS-besluit van 29 oktober 2019);
- Natuurvisie provincie Utrecht 2017, Realisatiestrategie natuurvisie 2018-2027, Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017, de Verordening natuur en landschap provincie Utrecht 2017 (hierna VNL) en Beleidsregels natuur en landschap provincie Utrecht 2017 (hierna BNL).

Uitgangspunten voor de invulling van de provinciale taken zijn:

- De focus van de provincie ligt op het uitvoeren en verder versterken van kerntaken met een omslag van beleidsvorming naar uitvoering ('doen uitvoeren');
- Het handhaven van een gezonde leefomgeving is een provinciale verantwoordelijkheid;
- Het bereiken van doelen staat voorop; de provincie zet alleen regels in ter ondersteuning daarvan;
- De provincie gaat uit van vertrouwen in de samenleving, in de kracht van mensen, met meer nadruk op eigen verantwoordelijkheid.

In de tot eind 2021 verlengde provinciale strategie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht 2016-2019, staat dat in het jaarlijkse VTH-Uitvoeringsprogramma minimaal de volgende doelstellingen moeten worden geformuleerd:

- Prestatiedoelstellingen: geleverde prestaties van de RUD Utrecht, uitgedrukt in bijv. het aantal uit te voeren controles, voorlichtingsinspanningen, uren- en middelenbesteding, enz.;
- Naleefdoelstellingen: de mate waarin wettelijke voorschriften worden nageleefd (op een bepaald moment, door een bepaalde doelgroep);
- Leefomgevingsdoelstellingen (of breder: effectdoelstellingen): de gewenste kwaliteit van de fysieke woon- en leefomgeving (o.a. af te leiden uit het aantal gegronde klachten of bijv. het aantal handhavingsverzoeken);
- Inputdoelstellingen: de inzet van de RUD Utrecht / de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, uitgedrukt in het aantal uren (bijvoorbeeld voor surveillances, c.q. het opsporen van illegale activiteiten, enz.).

Doelen toezicht provincie Utrecht:

- Toezicht verschaft inzicht in het naleefgedrag, motieven daarvoor en effecten bij specifieke bedrijven, locaties of activiteiten;

- Toezichtsresultaten zijn bepalend voor de vraag of, en zo ja, h oe moet worden opgetreden door de provincie en/of andere instanties;
- Toezicht biedt (op aggregatieniveau) zicht op de effectiviteit van het optreden en legt trends en ontwikkelingen bloot die mogelijk vragen om een bijstelling van het toezichts-, handhavings- en/of communicatiebeleid.

7. Monitoringsindicatoren

Om te bepalen of de provincie op de goede weg is, wordt er voor verschillende beleidsterreinen al meerdere jaren gebruik gemaakt van zogeheten kritische prestatie-indicatoren (KPI's). Een indicator is bijvoorbeeld het percentage vergunningen dat binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijn is afgegeven. Vanaf 2017 spreken we van 'monitoringsindicatoren'.

7.1 Spontaan naleefgedrag en toezichtseffect

Bij monitoringsindicatoren wordt onderscheid gemaakt tussen 'spontaan naleefgedrag' en 'toezichtseffect':

- Spontaan naleefgedrag ziet op de situatie waarbij een locatie (bijvoorbeeld de Vecht, in relatie tot hetgeen er aan vaartuigen en andere objecten in is aangemeerd), of een vergunning- of ontheffinghouder bij een eerste controle vrij is van overtredingen, respectievelijk aan alle voorschriften voldoet;⁵
- Toezichtseffect ziet (zie opnieuw ook de laatst vermelde noot) op de situatie n a een eerste controle. Er is sprake van een goed toezichtseffect wanneer een overtreding al direct n a de eerste controle ongedaan wordt gemaakt z onder een noodzakelijke tweede of derde controle, een (vooraankondiging van) bestuursdwang of een last onder dwangsom.

Indien een streefnorm niet blijkt te worden bereikt, dan wordt nagegaan op welke wijze de streefnorm w el bereikt kan worden. Soms kan met voorlichting meer bereikt worden dan met toezicht en handhaving. Dit kan ertoe leiden dat de streefnorm voor controles (nog) niet wordt gehaald. Zulke situaties worden gemonitord. Onderstaande tabel geeft inzicht in de diversiteit aan monitoringsindicatoren, de streefnormen voor 2020 en de wat betreft naleefgedrag en toezichtseffect gerealiseerde percentages in 2019.

Monitoringsindicatoren		Streefnorm 2021	Gerealiseerde percentages 2020
VERGUNNINGVERLENING			
1	Percentage binnen de termijn verleende milieuvergunningen bij: <ul style="list-style-type: none"> • Wet milieubeheer • Vuurwerkbesluit • Wet luchtvaart 	90%	<ul style="list-style-type: none"> • Wet milieubeheer: 88% • Vuurwerkbesluit: 100% • Wet luchtvaart: 100%
2	Percentage binnen de termijn verleende vergunningen bodem- en waterregelgeving: <ul style="list-style-type: none"> • Wet bodembescherming • Ontgrondingenwet • Waterwet 	90%	<ul style="list-style-type: none"> • Bodemdeelzaken: 90% • Ontgrondingen: 75% • Waterwet: 80%
HANDHAVING			
Resultaten spontaan naleefgedrag in 2020			Streefnorm 2021
3	Wet natuurbescherming hoofdstuk 4 (Houtopstanden): bij 80% van de bezochte locaties werden geen overtredingen geconstateerd		90%

⁵ Monitoring van spontaan naleefgedrag is in het buitengebied minder gemakkelijk. Wanneer bedrijfsgebonden vergunningen/ontheffingen v ordat er is gecontroleerd, goed worden nageleefd, is er sprake van een spontaan naleefgedrag van 100%. Bij surveillances in het veld ligt het wat lastiger. Daar waar in redelijkheid geen vast aantal locaties per dag bezocht kan worden, wordt het totaal aantal per jaar bezochte potentiële overtredingslocaties gedeeld door het aantal aangetroffen overtredingen. Ook dat levert een goed beeld op van het actuele spontane naleefgedrag op het betreffende (deel)werkterrein.

4	Wet natuurbescherming hoofdstuk 2 (Gebieden) en hoofdstuk 3 (Soorten): bij 80% van de bezochte locaties werden geen overtredingen geconstateerd	90%
5	VNL, hoofdstuk 5.2 (VNL); borden, banieren, etc.: bij 50% van de bezochte locaties werden geen overtredingen geconstateerd	80%
6	VNL-hoofdstuk 5.3 (VNL); storten, ophogingen, etc.: bij 40% van de bezochte locaties werden geen overtredingen geconstateerd	80%
7	VNL-hoofdstuk 5.4 (VNL); wateren, recreatievaartuigen, etc.: bij 60% van de bezochte locaties werden geen overtredingen geconstateerd	80%
8	Ontgrondingenwet: bij 95% van de bezochte locaties werden geen overtredingen geconstateerd	80%
9	Waterwet: bij 80% van de bezochte locaties werden geen overtredingen geconstateerd	90%
10	WHVBZ: bij 40% van de bezochte locaties werden geen overtredingen geconstateerd	50%
Toezichtseffect		Streefnorm 2021
Gerealiseerd in 2020		
11	Wet milieubeheer: Percentage van het aantal gecontroleerde Wet milieubeheer bedrijven dat de bij de eerste controle aangetroffen (majeure) overtredingen binnen de daarvoor bestemde termijn ongedaan heeft gemaakt	90%
12	Ontgrondingenwet: Percentage van het aantal gecontroleerde ontgrondingsvergunningen, waar de bij de eerste controle aangetroffen (majeure) overtredingen binnen de daarvoor gegeven termijn ongedaan zijn gemaakt	90%
13	Waterwet: Percentage van het aantal gecontroleerde WKO- en andere Waterwetvergunningen, waar de bij de eerste controle aangetroffen (majeure) overtredingen binnen de daarvoor gegeven termijn ongedaan zijn gemaakt	90%
14	WHVBZ: Percentage van het aantal gecontroleerde badinrichtingen (getoetst op WHVBZ-voorschriften) waar de bij de eerste controle aangetroffen (majeure) overtredingen binnen de daarvoor gegeven termijn ongedaan zijn gemaakt	90%
Controle-intensiteit		Streefnorm 2021
Gerealiseerd in 2020		
15	Wet milieubeheer: Percentage van het geplande aantal Wet milieubeheer bedrijven dat in 2020 1x is bezocht en gecontroleerd	95%
16	Ontgrondingenwet: Percentage van het aantal ontgrondingsvergunningen dat fysiek is gecontroleerd	90%
17	WHVBZ: Percentage van het totaal aantal badinrichtingen en peuterbaden dat jaarlijks wordt gecontroleerd	90%
18	WHVBZ: Percentage gepland aantal zwemplaatsen in oppervlaktewater dat minimaal één keer per jaar wordt gecontroleerd	100%
Milieuklachtentelefoon		aantal in 2020
Streefnorm 2021		
19	Aantal locaties, bedrijven en/of objecten dat per jaar aanleiding geeft tot 15 of meer milieuklachten	3 stuks (V.d. Groep in Bunschoten, Theo Pouw Groep en r.w.z.i. Overvecht)
		Minder dan 3 locaties, bedrijven en/of objecten
Milieuklachten		Percentage 2020
20	Percentage van het aantal milieuklachten waarover binnen 2 weken richting klager is gemeld, hoe de provincie ermee om is gegaan	100%

8. Financiële en personele middelen

8.1 Financiële/personele middelen voor de taakuitvoering door de RUD Utrecht 2021

De deelnemers binnen de RUD Utrecht leveren allemaal hun eigen bijdrage. In de Dienstverleningsovereenkomst is overeengekomen welke taken de RUD Utrecht uitvoert en hoeveel geld de provincie inbrengt. De variabele bijdrage van de provincie Utrecht aan de totale begroting van de RUD Utrecht voor 2021 is ca. € 4.836.413, -. De vaste bijdrage wordt bepaald op basis van de begroting RUD. Binnen dit bedrag zitten uren die aan producten en diensten worden besteed en de volgende posten:

- Materiële middelen
- Project spoedlocaties
- Provinciale taken
- Regionale taken

2021	74.871
Totaal aantal uren.	
Totaal variabele bijdrage	€ 4.734.033,00
regionale taken	€ 24.655,00
provinciale taken	€ 20.625,00
materiele middelen	€ 45.100,00
Wet Lokaal Spoor (matr. Mid.)	€ 12.000,00
Totaal UP + reg. En prov. taken + WLS	€ 4.836.413,00

8.2 Financiële middelen voor taakuitvoering door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (opdrachtnemer) te Zaandam heeft voor de provincie Utrecht als opdrachtgever wat betreft 2021 een totale begroting van € 1.034.104,-. De deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling van de OD NZKG zijn 8 gemeenten en Noord-Holland. De provincies Flevoland en Utrecht zijn alleen opdrachtgever.

Benodigde uren en financiële middelen

(Urtarief 2021 = €102,10)

Totaaloverzicht 2021	Inzet (uren)	Bedrag (€)
Bouw output	254	25.974
Bouw regie	538	54.889
Bouw totaal	792	80.863
Milieu / Brzo VTH regie	5.780	590.138

Brzo regie	2.346	239.527
Milieuadvies	130	13.273
Milieu / Brzo totaal	8.256	842.938
Randvoorwaardelijk Kern	930	94.988
Randvoorwaardelijk programma overstijgend	150	15.315
Randvoorwaardelijk totaal	1.080	110.303
Totaal	10.128	1.034.104

9. Wet natuurbescherming

9.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht (algemeen)

Ter uitvoering van de Wnb heeft de provincie op 12 december 2016 haar strategisch natuurbeleid herzien met de provinciale Natuurvisie, een 'plus' op Natuurbeleid 2.0. Binnen dit kader wil de provincie prioriteit geven aan:

- a) het beschermen van belangen van natuur, het landschap en hun cultuurhistorische waarde;
- b) het behoud en herstellen van de biodiversiteit (het stoppen van de achteruitgang van de verschillende plant- en diersoorten);
- c) het behoud van waardevolle landschappen en houtopstanden vanwege hun bijdrage aan de biodiversiteit en hun cultuurhistorische betekenis.

De bevoegdheden, taken en verplichtingen uit de Wnb dienen allemaal te worden uitgevoerd en uitgeoefend met het oog op de hiervoor genoemde ambitie. Vanuit de visie is gelijktijdig het Beleidskader Wet natuurbescherming 'Natuurlijk waardevol', vastgesteld. Dat is het juridisch-beleidsmatig kader voor de uitvoering van de VTH-taken binnen dit jaarprogramma.

In drie supplementen zijn bij dit kader de volgende documenten samengebracht:

- De uit de Wnb voortvloeiende Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017 (hierna: VNL);
- De Beleidsregels natuur en landschap provincie Utrecht 2017 (hierna: Bnl);
- De Beleidsregels schadebestrijding per diersoort (hierna: Bsd).

In de VNL zijn de wettelijke verplichtingen uitgewerkt op het gebied van faunabeheer, gebieden, soorten en houtopstanden. De vaste gedragsregels, met name ten behoeve van de vergunningverlening, zijn opgenomen in de Bnl en de Bsd. De beleidsregels intern en extern salderen voor de vergunningverlening en stikstof zijn daaraan toegevoegd. De vergunningen en ontheffingen worden verleend door de provincie zelf. Toezicht en handhaving wordt uitgevoerd door de RUD Utrecht. De opbouw in dit VTH-Jaarprogramma 2021 is als volgt:

- Gebiedsbescherming – zie hierna par. 9.3.1
- Soortenbescherming – zie hierna par. 9.3.2
- Beheer/schadebestrijding – zie hierna par. 9.3.3
- Houtopstanden – zie hierna par. 9.3.4
- Natuur en Landschap – zie hoofdstuk 10

9.2 Aandachtspunten vanuit 2020

Omgevingswet en Utrechtse Aanpak

Team VVN heeft zich in 2020 op de naderende Omgevingswet voorbereid, door samen met twee andere provincies (Overijssel en Gelderland) een impactanalyse te laten uitvoeren door een extern bureau, om inzichtelijk te krijgen wat er daadwerkelijk voor de provincie als bevoegd gezag gaat veranderen. Een werkgroep van VVN-teamleden zal deze analyse benutten om VVN klaar te stomen voor de transitie naar de Omgevingswet. Daarnaast wordt er nog steeds gewerkt aan de ontwikkeling van een digitale vergunningenchecker om het initiatiefnemers van ruimtelijke ingrepen makkelijker te maken om te bekijken welke beschikkingen/toestemmingen zij nodig hebben voor hun initiatief. In 2020 is dit reeds gedaan voor Wnb Houtopstanden, in 2021 zullen ook de andere werkstromen in dit traject worden meegenomen. Tenslotte is de 'Utrechtse aanpak' (inmiddels opgenomen in de bredere aanpak 'Biodiversiteit in Stad en Dorp' (BiSD)) in lijn met de wens vanuit de Omgevingswet, waarin de beschermde soorten centraal staan, waarvan we de staat van instandhouding willen verbeteren, en tegelijkertijd de energietransitie en woningbouw willen faciliteren, oftewel een integrale aanpak. In een vroeg stadium is (voor-)overleg mogelijk, zodat de kaders van de wet in een vroegtijdig stadium helder zijn gededd, om teleurstelling achteraf te voorkomen. Aanvullend daarop blijft ook het stimuleren van SMP's een centrale doelstelling in BiSD, aangezien dit voor zowel initiatiefnemers als voor ons als bevoegd gezag de natuur het meeste voordeel oplevert.

Vergunningverlening stikstof. Stikstof staat in heel Nederland hoog op de agenda. Team VVN gaat in 2021 verder met het verlenen van vergunningen, waarbij goed bekeken wordt of liggende aanvragen kunnen worden aangepast zodat ze 'passend' kunnen worden gemaakt aan de nieuwe eisen en wettelijke/landelijke kaders. Vanzelfsprekend is VVN nog steeds nauw en actief betrokken bij diverse (landelijke) IPO-werkgroepen, waarin uitvoeringsbeleid wordt gemaakt. Dit gaat over aspecten waarbij vergunningverleners betrokken zijn en inhoudelijk bijdragen aan landelijke oplossingen, maar ook de juristen van VVN dragen hun steentje bij in deze werkgroepen. Ook in 2021 zal stikstof een dynamische factor zijn binnen VVN, waarbij jurisprudentie in nog

lopende bezwaar- en beroepszaken (met name bij andere provincies en het Rijk) een belangrijke basis zal vormen voor de te varen koers.

9.3 Vergunningverlening (provincie Utrecht, team VVN)

9.3.1 Vergunningverlening in relatie tot gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is voornamelijk gericht op projecten die mogelijk een significant negatief effect uitoefenen op te beschermen waarden in Natura 2000-gebieden. Het gaat om projecten in de gebieden zelf, maar ook om projecten buiten deze gebieden, die middels de zogeheten externe werking wel een significant negatief effect hebben op natuurwaarden in deze gebieden. In Utrecht zijn (zie de tabel hieronder) 10 (soms overlappend met andere provincies) Natura 2000-gebieden aangemeld en aangewezen, die beschermd zijn op grond van de Wnb.

Natura 2000-Gebied	Beheerplan vaststellers	Voortouwnemer	PAS-gebied	Stand van zaken beheerplan
Rijntakken (38)	Gelderland, I&M, EZ, Defensie, Financiën, Overijssel, Utrecht	Gelderland	ja	Definitief beheerplan vastgesteld november 2018
Binnenveld (65)	Utrecht, Gelderland	Utrecht	ja	Beheerplan vastgesteld oktober 2018
Lingegebied & Diefdijk-Zuid (70)	Zuid-Holland, Gelderland, Utrecht	Gelderland	ja	Definitief beheerplan vastgesteld december 2016
IJsselmeer, onderdeel Eemmeer & Gooimeer Zuid-oever (77)	Noord-Holland, Utrecht, Friesland, Gelderland, EZ, I&M	I&M, Rijkswaterstaat	nee	Definitief beheerplan vastgesteld maart 2018 *aanvulling nodig RWS
Kolland & Overlangbroek (81)	Utrecht	Utrecht	ja	Definitief beheerplan vastgesteld in 2020
Uiterwaarden Lek (82)	Utrecht, I&M	Utrecht	ja	Definitief beheerplan vastgesteld november 2016
Botshol (83)	Utrecht	Utrecht	ja	Definitief beheerplan vastgesteld november 2016
Oostelijke Vechtplassen (95)	Noord-Holland, I&M, Utrecht	Noord-Holland	ja	Vaststelling ontwerp beheerplan verwacht 2021
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103)	Zuid-Holland, Utrecht	Zuid-Holland	ja	Definitief beheerplan vastgesteld augustus 2015
Zouweboezem (105)	Utrecht	Utrecht	ja	beheerplan vastgesteld november 2018

Voor projecten die van invloed zijn op deze Natura 2000-gebieden en gelegen zijn in de provincie Utrecht, kan een vergunning in het kader van de Wnb worden aangevraagd bij de provincie Utrecht. In het beheerplan wordt wel het bestaand gebruik geïnventariseerd en kan, als de provincie dat wil, voor bepaald bestaand gebruik tot een vrijstelling van de vergunningplicht worden gekomen.

Vanwege de overbelasting met stikstof in onze Natura 2000-gebieden en om verdere verslechtering zoveel mogelijk te voorkomen, gaan we door met de uitvoering van de herstel- en instandhoudingsmaatregelen uit de PAS-gebiedsanalyses om hiermee de biodiversiteit in deze waardevolle gebieden te behouden en versterken. Waar mogelijk worden de maatregelen uitgebreid en versneld. In dit traject onderhoudt VVN korte lijntjes met zowel team NEL als de Taskforce Stikstof voor een integrale benadering.

Komend jaar zal verder uitgewerkt worden hoe we omgaan met vergunningen Wnb gebiedsbescherming, die onder het PAS zijn verleend, waarbij de projecten binnen 2 jaar gerealiseerd moeten zijn. Zolang alle vergunningkaders en de omgang met voormalige vrijstellingen en interimers nog niet volledig is uitgekristalliseerd, is het niet logisch om vanuit toezicht en handhaving ruim in te zetten op controles in het veld en deze met name te beperken tot toezicht van vergunde situaties en het opsporen van naar verwachting opzettelijk illegale situaties. Door het Rijk is in samenwerking met de provincies eind 2020 een project gestart om de PAS meldingen te legaliseren. De PAS melder is gevraagd in het eerste kwartaal 2021 waar nodig alsnog een vergunning Wnb aan te vragen bij het bevoegd gezag.

In oktober 2019 zijn de Beleidsregels intern en extern salderen vastgesteld, die in december 2019 zijn gewijzigd om in nadere overeenstemming te komen met Rijk en andere provincies. In juni 2020 zijn deze provinciale beleidsregels nogmaals gewijzigd waarbij het Stikstofregistratiesysteem (SSRS) is opgenomen ten behoeve van vergunningverlening van woningbouwprojecten en 7 MIRT projecten. Sinds het in werking treden van de beleidsregels is het weer mogelijk om in de provincie Utrecht aanvragen in te dienen en vergunningen te verlenen. In de loop van 2020 heeft dit geleid tot feitelijke vergunningverlening en zijn ook de nog liggende aanvragen in behandeling genomen. Concreet betekende dat voor die aanvragen, dat om aanvullingen verzocht is om met de aanvragen te voldoen aan de nieuwe beleidsregels. Na de Aerius-release van 15 oktober 2020 is dit pad wederom bewandeld. In 2020 is ook meer duidelijk geworden over de omgang met bemesten en beweiden middels de generieke vrijstelling. Of deze vrijstelling juridisch standhoudt is nog afwachten: de rechtsgang richting Raad van State is nog niet afgerond. De legalisering van voormalige vrijgestelde activiteiten en meldingen zal ook in 2021 nog niet afgerond zijn, evenals de uitbreiders van niet-veehouderijsectoren, die vanuit de historie vaak nog niet vergund zijn, maar waarvoor wel vergunningplicht geldt. Beleid en wetgeving inzake stikstof zijn nog steeds in ontwikkeling zoals de nieuwe Wet stikstofreductie en natuurverbetering (met een algehele vrijstelling voor projecten met tijdelijke deposities) en de verwachte Raad van State uitspraak met betrekking tot wel/geen vergunningplicht intern salderen. Beide ontwikkelingen zijn onzeker, maar hebben potentieel veel impact op vergunningverlening vanwege vrijstellingsregelingen. Gelet op de beleidswisselingen en de aandacht voor stikstof wordt periodiek nagegaan of beschikbare capaciteit volstaat. Vooralnog is de verwachting dat intern salderen vergunningplichtig blijft. In dat geval zullen liggende aanvragen (ongeveer 80) + 70% van de nieuwe aanvragen (ongeveer 70) in 2021 afgehandeld worden. Aanvragen die na 1 juli 2021 ontvangen worden, zullen deels pas na 1 januari 2022 worden afgehandeld.

Tot op heden is intern salderen als vergunningplichtig beschouwd, het is onzeker of dat zo blijft⁶. Met de huidige capaciteit aan vergunningverleners verwachten we op basis van wat er in 2020 gerealiseerd is dat het mogelijk is om in totaal zo'n 150 aanvragen af te kunnen handelen tot een verleende vergunning. Vanuit 2020 zijn er nog zo'n 80 aanvragen die niet afgerond zijn⁷, die verwachten we in het eerste half jaar van 2021 af te kunnen ronden. Dan is er nog ruimte voor afhandeling van 70 andere aanvraagdossiers. Dat kunnen nieuwe reguliere aanvragen zijn en ook legalisaties van PAS-meldingen. Het aantal nieuwe reguliere aanvragen is er van afhankelijk of intern salderen vergunningplichtig blijft, daar wordt het eerste kwartaal van 2021 uitsluitend verwacht. Het aantal PAS-legalisaties is afhankelijk van het tempo waarin via landelijke maatregelen stikstofruimte vrijkomt om dat mogelijk te maken. In het eerste kwartaal wordt meer duidelijkheid verwacht met betrekking tot deze onzekere factoren, in relatie tot de beschikbare capaciteit.

Vergunningverlening gebiedsbescherming (VVN)			
		Aantal 2021	Uren 2021
VVN	Vergunningen / beschikkingen gebiedsbescherming (inclusief afhandeling PAS-meldingen)	150	4500
	Inhuur 2021 t.b.v. Vergunningen / beschikkingen gebiedsbescherming		4000
VVN	Beleidsmatig advies gebiedsbescherming		800
VVN	Bezwaar en beroep	15	450
TOTAAL		165	9750

9.3.2 Ontheffingverlening in relatie tot soortenbescherming

Het hoofdstuk soortenbescherming heeft tot doel de bescherming van in het wild levende dieren en voorkomende planten. Ter bescherming van de biodiversiteit omvat hoofdstuk 3 van de Wnb een stelsel van verbodsbepalingen waarin is bepaald welke activiteiten in beginsel niet zijn toegestaan – het zogenoemde passieve soortenbeleid. Te denken valt aan het doden, vangen of verstoren van dieren of het verwijderen van planten. Deze verbodsbepalingen gelden voor de soorten die door de Wnb beschermd worden – zoals soorten die in de bijlagen van de Vogel- en Habitatrichtlijnen staan of bepaalde soorten die op de Rode Lijsten voorkomen. Dit juridisch instrumentarium uit de Wnb wordt ingezet om de natuurkwaliteit binnen en buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te behouden en waar mogelijk te verbeteren (met uitzondering van activiteiten binnen Natura 2000-begrenzing als het natuurherstelmaatregelen betreft, waarbij een vrijstelling van Wnb soortbescherming geldt). Ter voorbereiding van de aanvraag worden initiatiefnemers zo nodig op weg geholpen. Als een bepaalde activiteit wordt toegestaan die de natuurkwaliteit schade berokkent – bijvoorbeeld doordat een beschermd soort of een

⁶ Over deze kwestie wordt in het eerste kwartaal van 2021 een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State verwacht.

⁷ Onder andere vanwege het in oktober gewijzigde rekenmodel AERIUS Calculator, aanvragers hebben daar opnieuw berekeningen mee moeten uitvoeren en hun aanvraag daar op aan moeten passen.

beschermd leefgebied aangetast wordt – wordt om mitigerende of compenserende maatregelen gevraagd, waarbij de provincie streeft naar een zo goed mogelijk resultaat. Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling. Ontheffingen worden verleend wanneer met de beoogde activiteit dieren noch planten significante schade oplopen. Dat kan ook door toepassing van bijv. mitigerende, annex natuur-inclusieve maatregelen (bijv. kappen van bomen in het juiste seizoen), of compenserende maatregelen (bijv. ophangen van vleermuizenkasten bij renovatie/ isolatie spouwmuren).

Vanuit paragraaf 2.2 van de Begroting 2021 en paragraaf 2.5 van de Realisatiestrategie wordt binnen de soortenbescherming prioriteit gegeven aan:

- Het doorgaan met de inzet op slim combineren van natuurbescherming en ruimtelijke ontwikkelingen en het stimuleren van initiatiefnemers om natuurbelangen zo vroeg mogelijk mee te nemen (achter de tekentafel) en natuur-inclusief te werken;
- De uitvoering van het samenwerkingsproject ‘Utrechtse Aanpak’ (beleid, vergunningen en handhaving). Dit project zal de komende jaren worden verbreed naar biodiversiteitsdoelen, samen met de wettelijke opgave voor de beschermde en bedreigde soorten, vooral in combinatie met de energietransitie en woningbouw. De aanpak heet vanaf 2021 Biodiversiteit in Stad en Dorp (BiSD). In de aanpak wordt gezocht naar gedeelde doelen met o.a. Klimaatadaptatie en Gezonde Leefomgeving. Communicatie met externe partijen blijft een belangrijke pijler;
- Het blijven stimuleren van gemeenten om soortenmanagementplannen (SMP’s) op te stellen in combinatie met een gebiedsgerichte ontheffing. Naast de al afgegeven gemeentebrede SMP’s (Zeist en Wijk bij Duurstede) heeft de gemeente Amersfoort een aanvraag voor een gebiedsgerichte ontheffing ingediend, en meerdere gemeenten hebben een SMP in voorbereiding of willen in 2021 starten met onderzoeken. De status verschilt per gemeente (verkennend gesprek tot aanbestedingsfase). Het gaat onder andere om Baarn, Woerden, Veenendaal, IJsselstein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Houten. Deze aanvragen worden in 2021 en 2022 verwacht. In 2021 worden gesprekken met de overige gemeenten gevoerd, waarbij ook de belangen van andere teams (energietransitie, woningbouw) worden meegenomen en benut om het opstellen van SMP’s te promoten.

De hoeveelheid direct bij de provincie ingediende aanvragen in 2020 is in de loop van het jaar wederom licht gestegen. Opvallend blijft dat er van de gemeenten nog steeds weinig verzoeken om verklaringen van geen bedenkingen (VVGB’s) worden voorgelegd als onderdeel van een Omgevingsvergunning. De indruk bestaat dat gemeenten ten onrechte niet altijd een VVGB aanvragen. In 2021 zal VVN onderzoeken hoe wij de gemeenten nog beter kunnen betrekken bij de Wnb als onderdeel van de WABO-aanvraag.

De werkvoorraad aan liggende aanvragen is in 2020 hoog opgelopen, mede door het relatief hoge verloop van medewerkers bij VVN. Hierdoor is een achterstand ontstaan, waardoor ook de wettelijke termijn van afhandeling in het geding is gekomen (prestatie-indicator van 90%). 2021 is erop gericht om de achterstanden uit 2020 in te halen en aanvragen weer voor 90% binnen de termijn af te handelen. Dit doen we door:

- Snel pre-scans uitvoeren op aanvraag qua volledigheid/ ontvankelijkheid;
- Prioriteren;
- De kwaliteit van de aanvragen te verbeteren o.a. door informatie op de website verbeteren;
- De werkprocessen efficiënter in te richten.

Met de voor 2021 door de RUD Utrecht ingeplande Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) zal hierin nog meer een positieve trend zichtbaar worden, omdat toezicht en handhaving via actieve controles vaker activiteiten zal tegenkomen die ontheffingsplichtig zijn. Omgekeerd, wanneer team VVN constateert dat er vanuit bepaalde gemeenten heel weinig aanvragen komen, kunnen op haar aangeven meer actieve controles van de RUD worden ingepland (al is het maar voor de signaalwerking). Zo worden vergunningverlening en toezicht & handhaving complementair aan elkaar.

Ontheffingverlening soortenbescherming (VVN)			
		Aantal 2021	Uren 2021
VVN	Ontheffingen soortenbescherming	200	5265
	Inhuur 2021 t.b.v. ontheffingen soortenbescherming		0,5 fte
VVN	Beleidsmatig advies soortenbescherming		600

VVN	Bezwaar en beroep	16	480
TOTAAL		216	6345

9.3.3 Ontheffingverlening in relatie tot beheer en schadebestrijding

De provincie is verantwoordelijk voor de besluitvorming op het gebied van beheer en schadebestrijding. Om invulling te geven aan dit beleid verleent de provincie ontheffingen en vrijstellingen, en worden er opdrachten gegeven voor ingrepen in populaties ten behoeve van beheer en schadebestrijding. In het Beleidskader Wnb, supplementen VNL en Bsd zijn de vaste gedragsregels op dat gebied per diersoort opgenomen. Binnen deze uitgangspunten heeft de Faunabeheereenheid (FBE) Utrecht indertijd haar Faunabeheerplan (FBP) (2014-2019) vastgesteld, dat door de provincie toentertijd ook is goedgekeurd. Door de komst van de Wnb is dit plan in 2017 aangevuld met een plan voor de wildsoorten en de landelijk vrijgestelde soorten. Deze plannen zijn opgegaan in één Faunabeheerplan 2019-2025, dat midden 2020 door GS is goedgekeurd, en waarbij vooral in augustus 2020 de op basis daarvan te verlenen ontheffingen zijn verleend. Veel van deze ontheffingen zijn juridisch aangevochten, (zowel in de vorm van verzoeken tot voorlopige voorziening als 'reguliere' bezwaar- en beroepszaken), waarbij het leeuwendeel van deze zaken in december 2020 ter zitting zijn gebracht.

De uitvoering van het 'Utrechtse Ganzenakkoord' loopt in 2021 door. De evaluatie van het ganzenbeleid en een op basis daarvan al dan niet bijgesteld nieuw beleid, wordt begin 2021 afgerond. In 2021 wordt verder geëxperimenteerd met preventieve en alternatieve diervriendelijke beheermethoden, en bij geschiktheid, zo mogelijk geïmplementeerd in het bijgestelde ganzenbeleid en in ontheffingen. In het geval van aanhoudende winterse omstandigheden stelt de provincie het draaiboek sluiting jacht bij bijzondere weersomstandigheden in werking en dient hieraan prioriteit te worden gegeven (zie eventueel ook paragraaf 3.3.6.3 Beleidskader Wnb). De situatie rond de hoog-pathogene variant van de Vogelgriep wordt nauwlettend in de gaten gehouden, en bij daadwerkelijke vaststelling van besmettingen (met name bij pluimveehouderijen of hobbymatig gehouden vogels) wordt, conform de richtlijnen van het Ministerie, jacht, beheer en schadebestrijding in een straal van 10 km verboden voor een bepaalde periode (op de relevante soorten, met name watervogels).

Ontheffingverlening beheer en schadebestrijding (VVN)			
		Aantal 2021	Uren 2021
VVN	Ontheffingen beheer en schadebestrijding	37	1000
VVN	Beleidsmatig advies beheer- en schadebestrijding		600
VVN	Bezwaar en beroep	15	750
TOTAAL		52	2350

9.3.4 Ontheffingverlening in relatie tot houtopstanden

In Hoofdstuk 4 van de Wnb is de bescherming van houtopstanden geregeld, waarvan de kern wordt gevormd door de kapmelding en de verplichting tot herbeplanting ter plaatse binnen 3 jaar na het vellen van de houtopstand. In 2020 is het registratieproces van houtkap en natuur- en boscompensaties in een GIS applicatie afgerond, zoals de kaart met het bosareaal (de bomenmonitor), het ontwikkelen en verbeteren van de registraties van de verplichtingen, en in afstemming daarop het doorvoeren van voldoende veldcontroles bij boscompensaties. Deze basis is nodig als input voor het provinciaal houtopstandenbeleid in aansluiting op de Bossenstrategie van Rijk en IPO en ter afronding van de uitvoering van de conclusies van het eindrapport van de Randstedelijke Rekenkamer en hetgeen daarover in de Natuurvisie is opgenomen.

De provincie heeft op de webkaart 'waardevolle houtopstanden' de locaties van deze extra te beschermen houtopstanden weergegeven, zoals de oude bosgroeiplaatsen, bosreservaat, oude boskernen en bos A-locaties. Voor deze locaties geldt een strenger beschermingsregiem. Op deze webkaart staan ook de in hoofdstuk 5 Beleidskader Wnb en paragraaf 5.5 van de VNL (straks te vinden in de omgevingsverordening) genoemde te behouden kleine landschapselementen, die niet onder Hoofdstuk 4 Houtopstanden van de Wnb vallen. Vanuit natuur- en landschappelijk oogpunt zijn ook de kleinere houtopstanden van groot belang. Deze landschapselementen, in al hun vormen en afmetingen, zorgen voor afwisseling en geven het landschap haar eigen specifieke identiteit. Ook dragen zij bij aan de biodiversiteit als leefgebied en als ecologische verbinding, ook buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De provincie richt zich daarom actief op het behoud van het areaal kleine bos- en landschapselementen (KLE) ook buiten het NNN. Van deze elementen is een selectie van meest waardevolle elementen gemaakt en deze zijn op de provinciale waardenkaart 'kleine landschapselementen' ingetekend. Vanaf dat moment geldt voor deze meest waardevolle elementen op grond

van de VNL een vergelijkbare bescherming als voor houtopstanden onder de voormalige Boswet. De waardenkaart is in 2020 geactualiseerd, inclusief het grondgebied van de gemeente Vijfheerenlanden; een project wat in de eerste helft van 2021 zal worden afgerond.

In 2018 is aan de slag gegaan met de conclusies van het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer aangaande de registratie van houtareaal en compensaties. De planning was om eind 2019 een verkenning over nut en noodzaak tot het op- en vaststellen van een verbreed houtopstandenbeleid op te leveren. Vanwege de gezamenlijke bossenstrategie Rijk/IPO is e.e.a. opgeschoven naar 2021, waarmee ook mogelijke gevolgen voor de VTH-taken op dit punt waarschijnlijk pas in 2021 aan de orde zullen komen.

Zoals verwoord in paragraaf 4.3 van het Beleidskader Wnb geldt er overgangsrecht voor de twee 'generieke' ontheffingen, verleend op basis van de voormalige Boswet aan Rijkswaterstaat (RWS) en Staatsbosbeheer(SBB).⁸ Deze ontheffingen maken het voor deze organisaties mogelijk om te vellen zonder melding en bieden de mogelijkheid elders te compenseren of zelfs helemaal niet te compenseren. RWS blijft voor 90% vallen onder de bevoegdheid van het Ministerie van EZ. Dit Ministerie heeft aangegeven de ontheffing te zullen wijzigen en in lijn te zullen brengen met de Wnb, e.e.a. in afstemming met de provincies. Voor Staatsbosbeheer ligt het anders. De provincie is bevoegd gezag, maar de jaarlijkse rapportageplicht ligt nog bij RVO, wat niet wenselijk is, aangezien RVO geen bevoegd gezag meer is voor deze houtopstanden. In 2021 zal in overleg met Staatsbosbeheer de bestaande ontheffing worden ingetrokken. Het overleg hierover is reeds gestart. Hiervoor in de plaats kan Staatsbosbeheer, net als andere grondeigenaren met meer dan 1000 hectare bos in onze provincie, in aanmerking komen voor een nieuwe generieke ontheffing (ontheffing van de kapmeldingsplicht).

Tenslotte is de vergunningenchecker onderdeel kap afgerond en vervolgens openbaar toegankelijk gesteld middels de release van deze digitale tool (inclusief teksten op de website van de provincie om gebruikers op de hoogte te stellen van deze ontwikkeling en hoe deze te gebruiken). In 2021 zal deze checker worden uitgebreid met andere werkstromen, waardoor vergunningverlening beter zal zijn voorbereid op de naderende Omgevingswet. Voordeel voor initiatiefnemers is dat ze met één digitale druk op de kaart direct inzichtelijk hebben welke beschikkingen/toestemmingen nodig zijn voor een initiatief. De bedoeling is dat alle bevoegde gezagen hieraan gaan bijdragen (waterschappen, omgevingsdiensten, provincie, gemeenten en liefst ook het Rijk).

Ontheffingverlening houtopstanden (VVN)			
		Aantal 2021	Uren 2021
VVN	Ontheffing en melding houtopstanden	140	1800
VVN	Beleidsmatig advies houtopstanden		200
VVN	Bezwaar en beroep	10	300
TOTAAL		150	2300

9.4 Toezicht en handhaving – RUD Utrecht

Er wordt gewerkt vanuit de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) en er zal zoveel mogelijk worden aangesloten op het Beleidskader Wnb, waarin het tweesporenbeleid (waarbij de inzet is verdeeld over zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijke optreden) wordt gevolgd. Het overall-doel is om effectiever te kunnen bijdragen aan de provinciale natuurdoelen uit de Natuurvisie. Doel is een spontaan naleefgedrag van 90% en een toezichtseffect van 90%. Meldingen en klachten worden zoveel als technisch mogelijk inhoudelijk tot tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld. De RUD Utrecht controleert steekproefsgewijs de lopende ontheffingen (soortenbescherming en schadebestrijding). In overleg met de provincie worden (eventuele nadere) prioriteiten afgesproken.

9.4.1 Toezicht en Handhaving Gebiedsbescherming

Om gebiedsbescherming te realiseren zijn er drie instrumenten: gebiedscontroles, fysieke controles en administratieve controles. Gebiedscontroles zijn surveillances in Natura 2000-gebieden. Fysieke controles zien toe op de naleving van wet- en regelgeving bij bedrijven, voornamelijk veehouderijen, om milieuschade en

⁸ Zie: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0010626/2005-01-01> en <http://wetten.overheid.nl/BWBR0011180/2005-01-01>

milieuhinder te voorkomen. Ook kan hier de fysieke controle op beheermaatregelen worden genoemd, waarbij gecontroleerd wordt op vergunde onderhoudswerken in Natura 2000-gebieden. Administratieve controles zijn deskcontroles. Op basis van afschriften van milieucontroles bij veehouderijen kan getoetst worden of aan afgegeven stikstofvergunningen wordt voldaan.

Vanuit beleid is er veel behoefte om inzicht te krijgen over de status van de N2000 gebieden en de evt. in- en externe invloeden op deze gebieden. Daarom stellen wij voor om deze gebieden intensiever te bezoeken d.m.v. uitgebreide gebiedscontroles. Door aanpassing van deze controles wordt het mogelijk om intensiever te controleren op bestaande beheermaatregelen, maar ook om een visuele inventarisatie te maken van de gebieden. O.b.v. de inventarisatie kan worden bepaald of de gebieden positief dan wel negatief veranderen. Op deze manier kan worden vastgesteld of beleid werkt of moet worden bijgesteld. De visuele inventarisatie wordt vastgelegd in ArcGIS, waardoor een helder visueel overzicht ontstaat over de jaren.

Voor alle Natura 2000-gebieden is, gelijk met het beheerplan, een handhavingsplan vastgesteld. Voor de gebieden waar de provincie trekker is voor het opstellen van deze plannen, moet jaarlijks door de RUD Utrecht een evaluatie-overleg met de handhavingspartners worden belegd. Tijdens dit overleg worden de handhavingsdoelen uit het plan gemonitord. De RUD Utrecht zal hier het voortouw in nemen. Andere provincies zijn verantwoordelijk voor monitoring van de overige gebieden. Voor zover van toepassing zal de RUD Utrecht hiervoor actief input leveren.

Er wordt in elk Natura 2000-gebied minimaal één gebiedscontrole, al dan niet gezamenlijk met de handhavers van de voortouwprovincie uitgevoerd. Wanneer herstelmaatregelen in de gebieden worden uitgevoerd, wordt daarop tegelijkertijd gecontroleerd. Maar dat is niet het prioritaire doel.

9.4.2 Toezicht en Handhaving Soortenbescherming / Beheer en Schadebestrijding

Voor soortenbescherming zijn er eveneens gebiedscontroles en administratieve/fysieke controles, gericht op het behouden van leefgebieden en het voorkomen van verstoring en het doden van beschermde en bedreigde plant- en diersoorten. De bescherming van leefgebieden in het Natuurnetwerk Nederland, weidevogelkern- en ganzenrustgebieden heeft daarbij prioriteit. Afgelopen jaar zijn de meeste controles uitgevoerd naar aanleiding van ingekomen meldingen.

Naast de gebiedsgerichte aanpak zal tijd worden vrijgemaakt voor themagerichte controles op de naleving van de Wnb binnen en buiten het Natuurnetwerk Utrecht. In 2020 was een themagerichte controle in het leefgebied van weide- en akkervogels in de broedtijd aangekondigd. Tenslotte is de 'Utrechtse aanpak' (inmiddels opgenomen in de bredere aanpak 'Biodiversiteit in Stad en Dorp' (BiSD)) in lijn met de wens vanuit de Omgevingswet, waarin de beschermde soorten centraal staan, waarvan we de staat van instandhouding willen verbeteren, en tegelijkertijd de energietransitie en woningbouw willen faciliteren, oftewel een integrale aanpak. Dit project heeft zich de afgelopen jaren mede gericht op beschermde soorten in relatie tot verbouwingen en energie-opgaven (isoleren) in de stedelijke omgeving. Het doel is om inwoners en gemeenten te ontlasten van noodzakelijke ontheffingen Wnb bij iedere verbouwing, etc. waar beschermde soorten in het geding zijn door het invoeren door gemeenten van soortenmanagementplannen (SMP's) als basis voor één gebiedsgerichte ontheffing voor alle ruimtelijke ingrepen.

De RUD heeft de afgelopen jaren flink bijgedragen om het naleefgedrag bij bouw- en sloopwerken te verbeteren (het nemen van de juiste voorzorgsmaatregelen) door daarover gericht te communiceren. De constatering is echter, dat de Wnb in stedelijke gebieden van veel gemeenten nog steeds niet of onvoldoende wordt nageleefd. In overleg met de provincie zal de RUD daarom doorgaan met het gedoseerd inzetten op intensivering van het toezicht, mede gebaseerd op het aantal ingediende VVGB's per gemeente (van communicatie naar sanctioneren - RUD Utrecht en team VVN complementair aan elkaar - samenwerking in de keten).

Faunabeheer:

De provincie heeft het toezicht op het handhaven van de winterrust voor overwinterende ganzen in het Beleidskader Wnb als structurele prioriteit aangemerkt. De vangacties van ganzen zijn correct uitgevoerd. Conform de opgave in het Beleidskader Wnb blijft de RUD Utrecht ook in 2021 prioriteit geven aan handhaving van de winterrust, ook in ganzenrustgebieden.

Stroperij:

Het illegaal wegnemen van beschermde soorten uit hun leefgebied is een ongewenste activiteit. Daarom heeft de strijd tegen stroperij een plek binnen de soorten- en gebiedsbescherming. In samenwerking met de politie werkt de RUD toe naar een effectieve wijze van toezicht. Het controleren van stroperij is tijdrovend en risicovol (nachtelijke uren en risico op aantreffen van vuurwapens) en vraagt een specifieke aanpak. De inzet op stroperij

is niet ongelimiteerd, en zal in balans moeten blijven met prioritair te handhaven provinciale taken uit de Wnb. De uren komen uit de reguliere uren van gebiedscontrole buitengebied.

Milieuklachtentelefoon:

Afhandeling van klachten en meldingen, die o.a. via de milieuklachtentelefoon worden ontvangen, heeft in principe altijd prioriteit.

9.4.3 Toezicht en Handhaving houtopstanden

Om de regelgeving rondom houtopstanden te handhaven, worden er herbeplantingscontroles en aanslagcontroles uitgevoerd. In de afgelopen jaren zijn illegale vellingen door middel van gebiedscontroles en luchtverkenningen aangepakt. Tijdens ongeveer 150 controles zijn in ongeveer 85% van de gevallen geen overtredingen geconstateerd (= redelijk goed spontaan naleefgedrag). Het toezichtseffect (d.w.z. het aantal locaties waar de overtreding bij de 1^e hercontrole was hersteld) was ruim 90%.

De belangrijkste doelstelling van het provinciale beleid is het behoud van het bosareaal. Om grip te houden op de omvang van het bosareaal, maakt de RUD sinds 2017 gebruik van de 'bomenmonitor'. Hiermee spoort de RUD op basis van het vergelijken van luchtfoto's illegale vellingen op en bewaakt hiermee het areaal. Pas als de bomenmonitor geen volledige duidelijkheid biedt, voert de RUD fysieke herbeplantings- en aanslagcontroles uit. Reguliere controles op basis van kapmeldingen worden niet via de 'bomenmonitor' behandeld. Daarnaast is er extra aandacht voor de 'waardevolle houtopstanden'. De provincie heeft de locaties van de extra te beschermen houtopstanden weergegeven op een webkaart, zoals de oude bosgroeiplaatsen, bosreservaat, oude boskernen, bos A-locaties en de beschermde kleine landschapselementen.

Binnen het bestaande budget is echter geen ruimte voor een opschaling van het aantal controles.

In 2021 zal er daarom een nadere uitwerking gemaakt worden van de benodigde inzet op toezicht en handhaving van alle onderdelen van de Wet natuurbescherming, mede gerelateerd aan de prioriteiten in de Programmabegroting 2021. Dit om een nieuwe afweging te maken voor de inzet van bestaande middelen en eventuele aanvullende middelen (incidenteel of structureel).

9.5 In concreto

Capaciteit handhaving Wet natuurbescherming			
			Uren
	Wet natuurbescherming: Gebiedsbescherming		7788*
	Wet natuurbescherming: Soortenbescherming/beheer en schade bestrijding		5922
	Wet natuurbescherming: Houtopstanden		2295
Totaal			16.005

*5040 uur aan gebiedscontrole buitengebied door de boa's

10. Verordening natuur en landschap

10.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

De provincie hecht sterk aan een samenhangend beleid, gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden. Vanuit de Natuurvisie Utrecht en het Beleidskader Wnb is de bescherming van het landschapsschoon wettelijk ingebed in Hoofdstuk 5 van de VNL. Het doel van dit hoofdstuk is het waarborgen van ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied, door het beschermen van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden (LNCA-waarden). De bescherming richt zich concreet op landschap en biodiversiteit, maar vooral ook op landschap en visuele belevingswaarde. De VNL richt zich op de vaak sluipenderwijs optredende 'verrommeling' van het landschap en voorkomt erger. Insteek is daarom het in de kiem smoren van ongewenste ontwikkelingen vóórdát het een grootschalige aantasting kan worden. De ontheffingen worden verleend door de provincie zelf. Toezicht en handhaving worden uitgevoerd door de RUD Utrecht. De RUD Utrecht wil onverkort toewerken naar een spontaan naleefgedrag van 80% en een toezichtseffect van 80% voor dit VNL-hoofdstuk. De VNL is opgenomen in de Omgevingsverordening. Om deze omgevingskwaliteit te behouden is toezicht en handhaving blijvend noodzakelijk.

10.2 Aandachtspunten vanuit 2020

Vergunning- en ontheffingverlening:

Nieuw onderwerp 2021: bestrijding van invasieve exoten. De Aziatische duizendknopen zijn als provinciale exoten aangewezen. In het concept-ontwerp Omgevingsverordening is als Hoofdstuk 6 van de Vnl een verspreidingsverbod opgenomen van onderdelen van deze plant in maaisel en grond. Dit vraagt in 2021 om preventieve handhaving, dat wil zeggen een goede communicatie over deze invasieve exoten en het verspreidingsverbod zoals opgenomen in de Omgevingsverordening. Dit gaat naar verwachting vanaf 1-4-2021 ingevoerd worden en zal dan extra handhavingsinzet (communicatie-uren) gaan vergen van de RUD.

Handhaving:

In 2020 is een extra accent gelegd op het toezicht op de VNL. In verband met corona is de uitvoering anders gelopen dan verwacht. Er ligt een toezegging om de verordening te bekijken en zonodig voorstellen te doen voor aanpassing. Gezien deze discussie is het aantal uren voor 2021 voor toezicht en handhaving op de VNL (5.2 onderdeel borden) enigszins afgeschaald. Neemt niet weg dat de verrommeling van het landschap door de extensivering van het toezicht onverminderd doorgaat en daarmee het aantal gedoogsituaties zal stijgen. Het spontane naleefgedrag rond hoofdstuk 5 van de VNL neemt dan ook nog steeds verder af.

10.3 Ontheffingverlening - provincie Utrecht

10.3.1 Paragraaf 2 (borden, vlaggen, spandoeken en objecten)

Alle toegestane opschriften in paragraaf 2 zijn benoemd in de vrijstellingsbepalingen. Wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden voor een vrijstelling, mag het opschrift zonder meer geplaatst worden. Er is dus geen taak weggelegd voor vergunningverlening.

10.3.2 Paragraaf 3 (storten, dempen, ophogen en 'rommelterreinen')

Paragraaf 3 heeft als doel het voorkomen van een onaanvaardbare aantasting van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in het buitengebied door stortingen (van zand, etc.), ophogingen, het dempen van wateren en de aanwezigheid van 'rommelterreinen'. Er is sprake van een algemeen stortverbod, waaraan een aantal vrijstellingen is gekoppeld. Als niet aan de voorwaarden van de vrijstelling wordt voldaan, dan is het storten in beginsel ontheffingsplichtig.

Op 24 maart 2015 heeft de provincie de waardenkaart dempingen vastgesteld. Dit houdt in dat er voor slootdempingen in een aantal op de kaart aangegeven gebieden geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. In de overige gebieden moet voor slootdempingen nog steeds een ontheffing aangevraagd worden. Dat maakt een goede bescherming van waardevolle verkavelingspatronen mogelijk. Deze waardenkaart is in 2020 geactualiseerd, ook vanwege de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Tevens kent paragraaf 3 een verbod op

'verrommeling' van percelen bij bedrijven, waarbij sprake is van het al dan niet geordend bewaren of opslaan van goederen, materieel, of al dan niet los gestort materiaal. Daarmee wordt beoogd om bestaande en nieuwe 'verrommeling' in het buitengebied tegen te gaan.

10.3.3 Paragraaf 4 (wateren)

Paragraaf 4 heeft als doel het voorkomen van een onaanvaardbare aantasting van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in het buitengebied door de aanwezigheid van woonschepen, vaartuigen en afmeervoorzieningen. De aanwezigheid van deze elementen kan onder een vrijstelling vallen. Als niet aan de voorwaarden van een vrijstelling wordt voldaan, dient een ontheffing te worden aangevraagd.

De afgelopen jaren heeft zich landelijk, mede aan de hand van een aantal uitspraken van de Hoge Raad en de Raad van State, een aantal ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van woonarken. Woonarken, bedoeld om als woning te functioneren, zullen voortaan moeten voldoen aan de regels uit de Woningwet en het Bouwbesluit. Hierdoor zijn gemeentelijke en provinciale verordeningen op dat onderdeel over het algemeen niet meer van toepassing. Dit geldt ook ten aanzien van de bepalingen in paragraaf 4 van hoofdstuk 5 van de VNL, voor zover deze zien op de afmetingen en tussenafstanden van woonarken. Zodoende is aanpassing van de VNL wenselijk. Voornoemde wijzigingen zijn doorgevoerd in de ontwerp-omgevingsverordening. In de tussentijd worden de desbetreffende bepalingen niet toegepast/gehandhaafd. Ten aanzien van woonschepen (geschikt voor de vaart), zijn Woningwet en Bouwbesluit niet van toepassing. Provincies en gemeenten behouden hun bevoegdheden met betrekking tot deze (van origine) varende woonschepen.

In 2020 zijn de ontheffingsaanvragen afgehandeld voor woonschepen die niet zijn vrijgesteld o.g.v. paragraaf 4 van hoofdstuk 5 van de VNL. Ook zijn ontheffingsaanvragen voor het afmeren van vaartuigen en het hebben of realiseren van aanlegplaatsen (in de vorm van steigers en insteekhavens) afgehandeld. Tenslotte werden in 2020 woonschepen die ontheffingsplichtig zijn en blijven, en ten aanzien waarvan de ontheffing is verlopen, zoveel mogelijk van een nieuwe ontheffing voorzien. Datgene wat nog niet in 2020 is afgerond aan lopende procedures, zal in de eerste helft van 2021 tot een goed einde worden gebracht.

10.3.4 Paragraaf 5 (kleine landschapselementen)

Kleine landschapselementen zijn de groene componenten van het landschap met een beperkte oppervlakte of een klein volume, die medebepalend zijn voor de identiteit van het landschap. Landschappen in het agrarisch cultuurlandschap zijn de laatste decennia fors veranderd. Veel van deze kleine landschapselementen, die van zeer grote betekenis zijn voor de kernkwaliteiten van de verschillende landschappen, de cultuurhistorische waarden en de biodiversiteit, kennen geen landelijke bescherming. De afgelopen jaren zijn aan de hand van in de Bnl geformuleerde criteria de meest waarde-volle landschapselementen geïdentificeerd en op de Waardenkaart beschermde kleine landschapselementen gezet. In paragraaf 5 van hoofdstuk 5 van de VNL is een verbod opgenomen om een beschermd klein landschapselement te beschadigen, te vernietigen of onvoldoende te onderhouden. Een initiatiefnemer die dit toch wil doen, kan een melding indienen. De provincie kan besluiten om aan de gemelde handelingen voorschriften ter compensatie en beperking van schade te verbinden of de gevraagde handelingen te verbieden. Het gaat om jaarlijks enkele meldingen. Eind 2017 is gestart met een nieuwe inventarisatie van waardevolle beschermde kleine landschapselementen voor de Waardenkaart. Doel: uitbreiding van de Waardenkaart met waardevolle kleine landschapselementen die voldoen aan de criteria van de Beleidsregels en die eerder bij de inventarisatie kennelijk over het hoofd zijn gezien. In 2019 is het wat betreft de VNL toepasselijke grondgebied van de gemeente Vijfheerenlanden geïnventariseerd. Begin 2021 zal de kaart in één keer ter besluitvorming aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd.

Ontheffingverlening Landschap (VVN)			
		Aantal 2021	Uren 2021
VVN	Melding/ontheffing Landschap (VNL)	60	2600
VVN	Beleidsmatig advies Landschap (VNL)		900
VVN	Bezwaar en beroep	10	300
TOTAAL		70	3800

10.4 Toezicht en handhaving – RUD Utrecht

10.4.1 Paragraaf 2 (borden, vlaggen, spandoeken en objecten)

Deze paragraaf gaat over alle vormen van reclame in het buitengebied. Voor veel reclame-uitingen zijn vrijstellingen van het verbod geformuleerd, maar wordt er niet conform de vrijstellingen gehandeld. Daarnaast zijn er ook niet-object gebonden overtredingen, zoals weilandborden en kortdurende reclameacties. Het naleef-

gedrag is tot dusver onvoldoende (50%), voornamelijk door onbekendheid met de regelgeving en/of calculerend gedrag. De hoeveelheid overtredingen is dusdanig groot dat prioritering op basis van alleen de grootste landschappelijk impact van de borden nog mogelijk is. Geconstateerd wordt dat de weerstand vanuit overtreders steeds sterker wordt. Het aantal bezwaren en beroepen loopt duidelijk op in deze categorie. In 2020 is een extra accent gelegd op het toezicht op de VNL. In verband met corona is de uitvoering anders gelopen dan verwacht. Er ligt nu een toezegging om de verordening te bekijken en zo nodig voorstellen te doen voor aanpassing. Gezien deze discussie is het aantal uren voor toezicht en handhaving op de VNL (5.2 onderdeel borden) enigszins afgeschaald. Neemt niet weg dat de verrommeling van het landschap door de extensivering van het toezicht onverminderd doorgaat en daarmee het aantal gedoogsituaties zal stijgen.

10.4.2 Paragraaf 3 (storten, dempen, ophogen en 'rommelterreinen')

Hier gaat het om illegale situaties, zoals het storten van afval, illegale slootdempingen en 'rommelterreinen'. Gebiedscontroles en luchtverkenningen zijn goede middelen om deze overtredingen op te sporen. Na een eerste waarschuwing wordt in de meeste gevallen de overtreding ongedaan gemaakt (= goed toezichtseffect). Ook hier geldt dat de weerstand groeit en er vaker bezwaar- en beroepszaken spelen. Ook in 2021 zullen illegale situaties meer prioriteit krijgen dan controles op ontheffingen en kunnen ze de planning van de controle op ontheffingen doen verschuiven. Planmatig controleert de RUD Utrecht op het naleefgedrag (fysieke controle) van de aan ontheffingen verbonden voorschriften. Bij ongeveer 40% van de uitgevoerde controles wordt geen overtreding geconstateerd (= laag spontaan naleefgedrag). De meeste overtredingen betreft het dempen van sloten. Door voorlichting over hoofdstuk 5 van de VNL aan alle waterschappen kan veel winst geboekt worden, waarmee in meerdere situaties handhaving kan worden voorkomen. In 2020 is hier extra op ingezet. De RUD Utrecht constateert tegelijkertijd dat cultuurhistorisch waardevolle kavelpatronen steeds vaker onherstelbaar worden aangetast. De capaciteit is, ook in 2021, ontoereikend om alle illegale dempingen (nog los van controle van het stortmateriaal) aan te pakken. Door de samenwerking met toezichthouders bodem worden veel constatering van illegale ophogingen ontvangen. Het toezichtseffect is hoog. Omdat het vaak dezelfde doelgroep is, zal deze groep worden betrokken in de voorlichtingscampagne om onwetendheid met de regelgeving weg te nemen.

Pilot slootdempingen

Voor slootdempingen kunnen meerdere vergunningen, ontheffingen of meldingen noodzakelijk zijn. Na een inventarisatie bleken er zeven regelingen van toepassing te kunnen zijn op een slootdemping, die elkaar ook nog deels kunnen overlappen. Ter vereenvoudiging is een digitaal aanvraagformulier ontwikkeld waar de verschillende formulieren van HDSR, de provincie, gemeente Woerden en de RUD Utrecht in verwerkt zijn. Het nieuwe formulier wordt dan gebruikt als de 'overtreders' de demping willen legaliseren en in 2021 en 2022 zullen er ook nog een groot aantal aanschrijvingen plaatsvinden.

10.4.3 Paragraaf 4 (wateren, woonschepen, vaartuigen, voorwerpen en hun voorzieningen)

Deze paragraaf gaat over wateren en hun oeverlanden en de aantasting van de visuele belevingswaarde van het landschapsschoon door de aanwezigheid van woonschepen, recreatievaartuigen en afmeervoorzieningen. Het is niet toegestaan om zomaar woonschepen en recreatievaartuigen aan te meren in het buitengebied. Het gaat meestal om een scala aan overtredingen in een waterloop. Daarom worden gebiedscontroles uitgevoerd via een projectmatige aanpak per watergang. Alle ontheffingen worden gecontroleerd (fysieke controle), waarbij aan de ontheffingen voor de woonschepen aan de Ossenwaard prioriteit is toegekend. Illegale situaties krijgen meer prioriteit dan controles op ontheffingen, behalve als deze illegale situatie voortkomt uit het niet-naleven van ontheffingsvoorschriften.

10.4.4 Paragraaf 5 (kleine landschapselementen)

Deze paragraaf beschermt de kleine waardevolle landschapselementen met een beperkt oppervlak of klein volume, die medebepalend zijn voor de identiteit van het landschap. Op basis van de vastgestelde waardenkaart zijn de op deze kaart vastgelegde elementen beschermd. Handhaving vindt vooral plaats op basis van administratieve controles op basis van GEO/GIS-informatie (mogelijk kan de bomenmonitor hier ook voor benut gaan worden) en het vergelijken van de waardenkaart met luchtfotomateriaal. Als er verschillen zijn, worden op de gesignaleerde locaties fysieke controles ingepland. In 2021 zullen de waardevolle elementen ook worden meegenomen in de gebiedsgerichte aanpak.

De Bomenmonitor zal worden gebruikt om te bewaken dat de op de kaart ingetekende kleine landschapselementen (KLE) niet definitief worden gekapt of vernietigd. Omdat het onomkeerbare overtredingen

betreft, zal regelmatig een analyse van de luchtfoto's worden ingepland. Met een fysieke controle worden overtredingen met prioriteit aangepakt, ook omdat er dan herbeplantingsverplichtingen op moeten volgen.

10.5 In concreto

Capaciteit handhaving Wet natuurbescherming			Uren 2021
	Verordening Natuur en Landschap: borden, vlaggen spandoeken en objecten		3300
	Verordening Natuur en Landschap: storten, dempen, ophogen en "rommelterrein"		2029
	Verordening Natuur en Landschap: wateren		880
	Verordening Natuur en Landschap: kleine landschapselementen		180
Totaal			6389

NB: Wanneer er (incidenteel) gehandhaafd moet worden in relatie tot het provinciaal weg- en vaarwegbeheer (denk aan de provinciale Wegenverordening, provinciale Waterverordening, Wegenverkeerswet, RVV 1990, Regeling Voertuigen, etc.), dan merkt de RUD Utrecht dit aan als aanvullende opdracht. Facturering vindt plaats op basis van nacalculatie. Zodra er geen sprake meer is van incidentele situaties, licht de RUD Utrecht de provincie Utrecht hier per omgaande over in.

11. Gebiedscontroles buitengebieden

11.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

Overtredingen die raakvlakken hebben met 'groene' regelgeving en recreatie worden sinds 2019 het hoofd geboden door drie extra 'groene' Buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's). De prioriteiten zijn onder andere toezicht op de openstellingsregels in het buitengebied en daarin plaatsvindende activiteiten, zoals uitlaten van niet aangeliende honden, mountainbiken buiten de aangegeven routes, illegaal motorcrossen en (vis-)stroperij. Daarbij wordt actief ingestoken op samenwerking met partnerorganisaties om zodoende volledig invulling te kunnen geven aan de beleidsdoelstellingen. De afhankelijkheid van de bezetting van voornamelijk de politie maakt dat dit in sommige gevallen niet altijd helemaal waar kan worden gemaakt.

De drie Boa's voerden hun werk uit in de gehele provincie Utrecht, maar vooral in afgelegen buitengebieden van onder andere het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. In deze terreinen is bij het aanhouden van verdachten en (gewelds-) incidenten geen tijdige ondersteuning van de politie te verwachten. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft daarom aan deze drie Boa's buitengebied extra bevoegdheden en geweldsmiddelen toegekend.

Samen met de Boa's van natuurbeheerders en particuliere landgoedeigenaren werd in 2019 uitvoering gegeven aan het zogeheten Utrechts Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht. Het hogere doel hiervan is: *'Optimale Boa-inzet voor een betere natuurbescherming en natuurbeleving, provinciebreed!'*

11.2 Toezicht en handhaving – RUD Utrecht

De natuur is in deze coronaperiode ongekend populair onder de Utrechtse bevolking. Natuurbeheerders en eigenaren van natuurgebieden merken dat elke dag en vooral in de weekenden, op woensdagmiddagen en in de vakantieperiodes.

Het is natuurlijk fijn dat zoveel mensen van de natuur weten te genieten, tegelijkertijd trekt het een (te) grote wissel op die natuur en op de capaciteit van de groene BOA's.

Wie gaat recreëren in de Utrechtse natuur kan een BOA landelijkgebied tegenkomen. Deze BOA's van de RUD Utrecht beschermen de natuur en zorgen voor veilige recreatie. Ze treden op tegen overtredingen van de openstellingsvoorwaarden van natuurgebieden zoals loslopende honden, mountainbiken buiten de routes, paardrijden buiten ruiterspaden, maar ook tegen stroperij, illegale (drugs)afvaldumpingen en crossers.

De 3 BOA's landelijk gebied werken samen met terreinbeherende organisaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Utrechts Landschap, Recreatie Midden-Nederland en particuliere landgoedeigenaren onder de vlag van het Utrechts Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht. Zij surveilleren regelmatig met alle betrokken partijen in een gebied, inclusief met de politie. De boa's landelijk gebied zijn volledig bewapend. Dit in tegenstelling tot de andere samenwerkingspartners. Hierdoor worden de boa's landelijk gebied vaker dan eens ten behoeve van het toezicht in de nacht ter assistentie geroepen en verlenen zij ondersteuning bij het regulier toezicht van de boa's van andere terrein beherende organisaties. Er wordt zo veel mogelijk risico-gestuurd gewerkt op basis van kwalitatieve informatie en ervaring uit de praktijk, hetgeen inhoudt dat er gewerkt wordt wanneer het nodig is, ten behoeve van de efficiëntie. Er wordt voor het reguliere toezicht veel in de weekenden gewerkt. Dan is de behoefte aan toezicht in de natuurgebieden het grootst omdat recreatie daar dan juist plaats vindt. Weekend uren zijn uren met een toeslag en zorgen voor een grotere druk op het budget.

Doelstelling: Het vergroten van de belevingswaarden van het buitengebied in gezamenlijkheid met de landgoedeigenaren en terrein beherende organisaties (ook op basis van een jaarlijkse toezichtskalender).

11.3 In concreto

Ook in 2021 zijn de drie 'groene' BOA's landelijk gebied gefocust op het optreden tegen overtredingen van openstellingsregels, loslopende honden, mountainbikers buiten de aangegeven routes, illegaal motorcrossen en (vis-)stroperij. Dat is vastgelegd in een toezichtskalender, die samen met de partners is opgesteld. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het vergroten van de belevingswaarden van het buitengebied. Alle incidenten zullen worden vastgelegd in het Boa-registratiesysteem (BRS). Met hun aanwezigheid in het buitengebied dragen de BOAs ook in 2021 bij aan het realiseren van de doelstelling.

Gebiedscontrole Buitengebied:

Ureninzet 2021 : 5040 uur (zie inzet wet natuurbescherming)

12. Wet bodembescherming

12.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

De provincie is verantwoordelijk voor het beperken en het zoveel mogelijk ongedaan laten maken van ernstige en nieuwe verontreinigingen in de bodem. Daarnaast is handhaving gericht op naleving van voorschriften, zoals opgenomen in beschikkingen, en het tegengaan van mogelijke illegale handelingen. De Wet bodembescherming biedt het bevoegd gezag ook de mogelijkheid om een onderzoek af te dwingen om te bepalen of er sprake is van een spoedlocatie.

Per 1-1-2022 zal de Omgevingswet van kracht worden. Met deze wet zal ook een belangrijk deel van het bevoegd gezag voor de bodemtaken verschuiven naar de gemeenten. 2021 is daarmee voor een aantal bodemtaken het laatste jaar van uitvoering voor de provincie. Vanaf 2022 zal de opdracht jaarlijks afnemen tot ca 25% van de opdracht in 2021.

In 2021 wordt daarom naast de reguliere uitvoering ook gewerkt aan de warme overdracht van de bodemtaken naar gemeenten en zal de samenwerking tussen provincie, RUD, ODRU en gemeenten veel aandacht krijgen.

12.2 Vergunningverlening – RUD Utrecht

Onder de taken van Vergunningverlening vallen onder andere het afhandelen van meldingen en vergunningen, het beoordelen van binnengekomen bodemonderzoeken, het beoordelen van ingediende monitorings- en evaluatieverslagen, het afhandelen van vragen binnengekomen op het bodemloket en het verwerken van de informatie in het Bodem informatiesysteem.

Noot: Deze taken omvatten niet werkzaamheden ten aanzien van het gebiedsgericht aanpakken van de grondwaterkwaliteit, noch het opleggen van onderzoeks-, sanerings- en gedoogbevelen.

Doelstelling: Procedures worden binnen de wettelijke termijn verleend (indicator 90%). Termijn-gerelateerde procedures en spoedlocaties hebben prioriteit boven procedures zonder wettelijke termijnen. De provincie is verantwoordelijk voor het beperken en het zoveel mogelijk ongedaan laten maken van ernstige en nieuwe verontreinigingen in de bodem. Daarnaast is handhaving gericht op naleving van voorschriften, zoals opgenomen in beschikkingen en het tegengaan van mogelijke illegale handelingen. De Wet bodembescherming biedt het bevoegd gezag ook de mogelijkheid om een onderzoek af te dwingen om te bepalen of er sprake is van een spoedlocatie.

12.3 Toezicht en handhaving – RUD Utrecht

Onder de taken van toezicht en handhaving vallen onder andere:

- Fysiek controleren van saneringslocaties;
- Beoordelen van ingediende onderzoeksrapporten (monitorings- en evaluatieverslagen);
- Afhandelen van meldingen ongewone voorvallen, wijzigingen van BUS en calamiteiten / gebiedscontroles;
- Ketentoezicht op illegale handelingen.

Doelstelling: Toegewerkt wordt naar een spontaan naleefgedrag van 80% en een toezichtseffect van 80%. Meldingen en klachten worden zoveel als technisch mogelijk tot tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld. Alle calamiteiten en ongewone voorvallen worden gecontroleerd. Structureel worden gebiedscontroles uitgevoerd om illegale zaken op te sporen. Daarbij worden steeds vaker analyses via digitale systemen ingezet om e.e.a. zo gericht mogelijk uit te voeren.

12.4 In concreto

In 2021 wordt prioriteit gegeven aan:

- De gevallen waar een risico of vermoeden van een vorm van illegaal handelen aanwezig is. Vervolgens worden op basis van de risico-afweging nadere prioriteiten gesteld. Dit betekent dat niet alle reguliere saneringen of BUS-saneringen worden bezocht;
- Spoedlocaties en monitorings- en nazorrapporten bewaken en waar nodig ingrijpen en voorkomen dat het uit de pas gaat lopen;
- Uitvoering van spoedlocaties. Hiervoor wordt in overleg met de provincie een projectplan opgesteld, waarin de inzet van de RUD wordt beschreven.
- Afspraken maken met partners om duidelijkheid te creëren wie wanneer bij een nieuwe verontreiniging (artikel 13) aan de lat staat;
- Meehelpen bij een warme overdracht i.v.m. de komende Omgevingswet;

- Ketentoezicht en informatie gestuurd handhaven om illegale (bodem-)handelingen aan te pakken en toekomstige te voorkomen. Dit gebeurt in samenwerking met RIVM, milieupolitie en het netwerk bodem- en grondstromen om vanuit de keten de illegale activiteiten te onderscheiden. En m.b.v. een bodem-app, die handhavers gebruiken om de niet-gemelde activiteiten eruit te halen.

Capaciteit handhaving Wet bodembescherming			
			Uren 2021
		Vergunningverlening en toezicht en handhaving bodemtaken	16.638

Voor al deze reguliere taken is in totaal 16.638 uur geraamd. Voor deelname aan Informatie Gestuurd Handhaven is 400 uur beschikbaar van Wet milieubeheer/Wabo. Daarnaast wordt voor uitvoering van deze taak deelgenomen aan werkgroepen. Van gebiedscontroles bodembescherming is 200 uur beschikbaar voor Ontgrondingenwet.

13. Ontgrondingenwet

13.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

De uitvoering van de Ontgrondingenwet is gericht op het toetsen van alle belangen die voortvloeien uit een ontgroning/afgraving (voor zover niet primair binnen andere wetgeving geborgd). De Ontgrondingsverordening van de provincie Utrecht (2012) bevat nadere regels welke situaties/functies onder welke voorwaarden zijn vrijgesteld van de vergunningplicht.

13.2 Programma vergunningverlening ontgrondingen 2021

De RUD Utrecht verleent namens de provincie nieuwe vergunningen, wijzigingen van vergunningen, goedkeuringen van werkplannen en coördineert vergunningprocedures overeenkomstig de Ontgrondingwet. Er wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere aanvragen en grote projecten.

Doelstelling: Ontheffingen worden binnen de wettelijke termijn verleend (indicator 90%). Met vooroverleggen wordt sturing gegeven aan het indienen van een aanvraag. Prioriteit wordt gegeven aan het tijdig afronden van procedures. Er wordt meegedacht met nieuwe initiatieven tijdens vooroverleggen. Indien dat leidt tot een aanvraag om een vergunning, dan volgt er een besluit m.e.r.-beoordeling (= extra administratieve last). Via casemanagement wordt de voorbereiding en besluitvorming van verschillende vergunningprocedures en bevoegde gezagen gecoördineerd op basis van de Ontgrondingenwet.

13.3 Programma toezicht en handhaving ontgrondingen 2021

De prioriteit ligt bij grote ontgrondingen (> 500.000 m³) en complexe projecten. Daarnaast worden illegale ontgrondingen aangepakt. De meest geconstateerde overtredingen zijn administratieve overtredingen. De afgelopen jaren is extra inzet gepleegd op het doen van die meldingen door surveillance, preventie en voorlichting.

Doelstelling: Toegewerkt wordt naar continuering van het huidige spontane naleefgedrag en toezichtseffect (beide 95%). Meldingen en klachten worden zoveel als technisch mogelijk tot tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld. De RUD Utrecht controleert álle lopende ontheffingen. Illegale ontgrondingen worden aangepakt. De prioriteit ligt bij gebiedscontroles om illegale situaties op te sporen. Met een fysieke controle wordt o.a. getoetst op naleving van de vergunningvoorwaarden. Ook werkprotocollen, profielen van de ontgroning worden met een administratieve controle beoordeeld.

13.4 In concreto

Capaciteit ontgrondingen wet			
			Uren 2021
	Vergunningverlening		1518
	Handhaving		1187
Totaal			2705

14. Waterwet

14.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

De provincie geeft op basis van de Waterwet uitvoering aan kwantitatief grondwaterbeheer en is bevoegd gezag voor grondwateronttrekkingen voor open bodemenergiesystemen (WKO-systemen), drinkwatervoorzieningen en industriële doeleinden (onttrekkingen >150.000 m³ per jaar). Vergunningverlening en toezicht en handhaving van WKO-systemen worden ingezet om kansen voor duurzame bodemenergie te maximaliseren, bodembelangen integraal af te wegen en te sturen op doelmatig gebruik en de efficiënte werking van WKO-systemen. Ook is de provincie verantwoordelijk voor het voorkomen en ongedaan maken van illegale onttrekkingen (en infiltraties). De jaarlijks onttrokken hoeveelheden en de verdeling over de provincie worden geregistreerd. Op basis van de onttrokken jaarhoeveelheden int de provincie grondwaterheffingen.

14.2 Programma vergunningverlening Waterwet 2021

Doelstelling: In 2021 blijft pro-actief meedenken en adviseren een belangrijke taak op het vlak van bodemenergie (interferentiegebieden, masterplannen en gebiedsgericht grondwaterbeheer). Deze taak vergt steeds meer uren. Ruimte in de bodem maken voor nieuwe WKO-initiatieven (door te hoge vergunde waterhoeveelheden van bestaande vergunningen bij te stellen), levert effect op. Meerdere systemen zijn daartoe al aangepast. De RUD Utrecht wil bijdragen aan de waarborging van de toekomstige drinkwatervoorziening. Terugdringing van het aantal vergunningen, dat uit de termijn loopt, tot minder dan 10%.

Met onderstaande activiteiten wordt in 2021 inhoud gegeven aan de volgende doelstellingen:

- pro-actief meedenken en adviseren bij initiatieven voor interferentiegebieden / masterplannen / GGB's (Gebiedsgericht Grondwater Beheer) met als doel de beschikbare ondergrondse ruimte voor bodemenergie zo goed als mogelijk te benutten;
- bijdrage leveren aan onderzoeksprojecten; de uren voor beleidsondersteuning worden mede daarom iets opgeschaald;
- meedenken bij de ontwikkelingen op het gebied van de Omgevingswet;
- doorgaan met intrekken van vergunningen die in de afgelopen 3 jaar niet in gebruik genomen zijn;
- contact blijven opnemen met vergunninghouders van WKO-systemen die structureel minder dan 50% van de jaarlijks vergunde waterhoeveelheid verpompen om te kijken waar vergunningen verkleind kunnen worden om zo ook ondergronds ruimte vrij te maken voor nieuwe bodemenergie-initiatieven;
- deelname aan één of meerdere projecten uit de SOK met Vitens om de drinkwatervoorziening tot 2040 (en verder) te garanderen;⁹
- door meer de proceduretijd te bewaken, er voor zorgen dat meer vergunningen binnen de termijn worden beslist;
- veel tijd besteden aan beleidsondersteuning en advisering over het beleids- en uitvoeringsprogramma.

14.3 Programma toezicht en handhaving Waterwet 2021

In 2021 prioriteit geven aan controles op meldingsplichtige WKO-systemen en aanleg van nieuwe onttrekkingssystemen (achteraf herstellen is lastig). Het energetisch rendement van WKO-installaties en onttrekkingsgegevens toetsen via een administratieve controle jaaropgave Waterwet. Voor drinkwatervoorzieningen en voor industriële ontbrekkingen van >150.000 m³ p.j. jaarlijks belasting heffen via een grondwaterheffing en deze belasting vastleggen in een administratieve controle grondwaterheffing. Evaluatieverslagen toetsen met administratieve controles. Bij fysieke controles toetsen aan vergunningsvoorwaarden.

14.5 In concreto

Capaciteit Water		Uren 2021
Vergunningverlening		1593
	Handhaving	2126
Totaal		3719

⁹ Samen met de provincie wordt gewerkt aan de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) met Vitens. Ook wordt deelgenomen aan IPO overleg (vakberaad Bodemenergie) en wordt aandacht geschonken aan de samenwerking met de waterschappen.

15. Provinciale milieuverordening, onderdeel grondwaterbeschermingsgebieden

15.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

In de Provinciale Milieuverordening (PMV) zijn beschermingszones (waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied en/of boringsvrije zone) vastgesteld rondom drinkwaterwinningen. Deze beschermingszones moeten de voorraad kwalitatief goed en zoet grondwater als grondstof voor drinkwater beschermen tegen nadelige invloeden van buitenaf. De PMV bevat verboden en vrijstellingen voor activiteiten op of in de bodem, die de grondwaterkwaliteit negatief kunnen beïnvloeden. De activiteiten zijn onderverdeeld in activiteiten binnen inrichtingen (via het OLO binnenkomende adviesverzoeken, die onderdeel uitmaken van een omgevingsvergunning) en buiten inrichtingen (deze meldingen komen vaak binnen via telefoon/per e-mail). Daarnaast wordt ook informatie aan gemeenten, organisaties en particulieren verstrekt over verboden en/of vrijstellingen binnen beschermingsgebieden.

15.2 Programma advisering/meldingen grondwaterbescherming PMV 2021

De provincie is bevoegd gezag voor activiteiten buiten inrichtingen en geeft advies bij activiteiten binnen inrichtingen. Vergunningverlenende taken op dit terrein zijn veelomvattend.¹⁰

Doelstelling: Pro-actieve inzet om winningen zo goed als mogelijk te beschermen (met het oog op een duurzame toekomst). Daarnaast een heldere communicatie en informatieverstrekking richting adviesbureaus, burgers en bedrijven over de geldende verboden en regels binnen beschermingsgebieden. Maar ook richting gemeenten en waterschappen. Adviesverzoeken en meldingen binnen beschermingsgebieden worden binnen de gestelde termijn afgehandeld, zodat initiatiefnemers weten waar ze aan toe zijn. Tijd investeren in beleidsondersteuning en advisering, alsmede in het leveren van bijdragen aan gebiedsgesprekken en provinciale beleidsstukken. Heldere informatie verstrekken over de geldende verboden en vrijstellingen binnen beschermingsgebieden. Adviesverzoeken en meldingen binnen beschermingsgebieden binnen de gestelde termijnen afhandelen en deelnemen aan beleidstrajecten rondom bescherming van drinkwaterwinningen. In een deel van de gemeente Vijfheerenlanden is nog de PMV Zuid-Holland van kracht met afwijkende regelgeving t.o.v. de PMV Utrecht (zie onder 15.2). Dit vervalt met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening. Op dat moment is het kader voor het gehele Utrechtse grondgebied gelijk.

15.3 Programma toezicht en handhaving grondwaterbescherming PMV 2021

Op grond van de PMV worden meldingen van meldingsplichtige activiteiten nagetrokken en worden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en waterwingebieden getoetst aan de voorwaarden, zoals opgenomen in de PMV. Om vast te stellen hoe waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones ervoor staan, worden vier instrumenten gebruikt: fysieke controles, surveillances, gebiedscontroles en gebiedsschouwen.

Doelstelling: Continuering spontaan naleefgedrag van 90% en toezichtseffect van 90%. Gebiedscontroles blijven belangrijk. Om illegale activiteiten op te sporen, wordt via gebiedscontroles met surveillances nagegaan welke verschillende activiteiten er zoal in het gebied plaatsvinden. Waar nodig wordt afstemming gezocht met het drinkwaterleidingbedrijf en eventuele andere handhavingpartners om knelpunten in het gebied bespreekbaar te maken en op te lossen. Illegale activiteiten zullen via fysieke controles worden aangepakt. In 2021 zullen er 2 gebiedsschouwen worden uitgevoerd.

¹⁰ Adviseren en beoordelen van meldingen grondwaterbeschermingsgebieden van gemeenten en initiatiefnemers. Het betreft veelal voorgenomen activiteiten in beschermingsgebieden. Te denken valt aan het ter plekke willen vestigen van een bedrijf met bepaalde milieurisico's. Of aan activiteiten op/in de bodem, zoals afkoppelen, boren of funderen, waardoor de beschermende werking van de bodem of de kwaliteit van het grondwater kan verslechteren. Maar ook advisering aan gemeenten en initiatiefnemers. Adviezen worden altijd kortgesloten met het betrokken drinkwaterbedrijf. De RUD Utrecht fungeert als vraagbaak voor bedrijven, agrariërs, belangenorganisaties en particulieren. Het aantal vragen van gemeenten (o.a. over het al dan niet benodigd zijn van een vergunning) neemt sterk toe. Indien nodig, levert de RUD Utrecht een bijdrage aan het opstellen van wijzigingen van de PMV of andere provinciale beleidsstukken. Ook wordt deelgenomen aan gebiedsgesprekken die de provincie organiseert met partners (zoals gemeente, waterschap, Rijkswaterstaat, drinkwaterleidingbedrijf, ODRU) om risico's in beeld te brengen.

15.4 In concreto

Capaciteit Provinciale milieuverordening grondwaterbeschermingsgebieden			
			Uren 2021
	Vergunningverlening		370
	Toezicht en handhaving		384
Totaal			754

16. Provinciale milieuverordening - ontgassen van schepen

Begin 2017 trad een nieuw hoofdstuk van de Provinciale milieuverordening (PMV) in werking dat ontgassen van benzeen en benzeenhoudende stoffen door binnenschepen, varende op Utrechtse wateren, verbiedt. De provincie Utrecht wil met dit verbod op (al dan niet varende) ontgassen in de PMV bereiken, dat schippers hun tanks in een ander gebied (zonder verbod) ontgassen of (nog beter) laten ontgassen aan een ontgassingsinstallatie.

De provincie beschikt sinds begin 2019 over vijf zogeheten e-noses aan de Lek in de gemeente Vijfheerenlanden. Daarmee wordt emitterende scheepvaart in een zo vroeg mogelijk stadium gedetecteerd. Een vroegtijdige detectie is voor zowel de provincie Zuid-Holland als voor onze provincie van groot belang is. Meldingen lopen primair via de meldkamer van de DCMR. Zij zetten deze meldingen door naar Rijkswaterstaat en de Landelijke eenheid van de Politie.

16.1 Programma tegengaan varende ontgassen 2021

Voortzetting monitoring overtredingen door mobiele emissiebronnen (schepen) en gegevens hieromtrent laten uitlezen door de DCMR. Volgen van bevindingen / vervolginities door de landelijke taskforce 'Varende ontgassen' in haar pogingen om te komen tot een sluitende handhavingsskringloop.

P.S.: De kosten van deze werkzaamheden worden niet vanuit het VTH-Jaarprogramma 2020 betaald.

17. Provinciale milieuverordening stiltegebieden -

17.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

De Provinciale milieuverordening (PMV) omvat onder andere regelgeving voor gedragingen in stiltegebieden. Alle stiltegebieden zijn weergegeven in bijlagen 1 en 3 van de PMV. De regelgeving in de PMV is bedoeld om het stille karakter van die gebieden intact te houden. Ontheffingen voor gebiedsvreemde activiteiten zijn onder voorwaarden mogelijk. Te ontplooiën activiteiten moeten altijd passen binnen het stille karakter van het gebied.

17.2 Programma ontheffingverlening stiltegebieden 2021

Centraal staat het snel en adequaat kunnen beantwoorden van vragen van derden over wat er wel en niet mag in stiltegebieden, daaruit voortkomende advisering en het beoordelen van ontheffingaanvragen (incl. voorafgaand advieswerk). Bij ontheffingaanvragen kan het gaan om bijv. regionale jongerendagen, landleven-evenementen, etc. Verwacht wordt dat er in 2021 maximaal 8 tot 10 ontheffingaanvragen zijn te verwachten (50% t.b.v. reguliere, jaarlijks terugkerende manifestaties en 50% voor ad-hoc evenementen).

17.3 Toezicht en handhaving – RUD Utrecht

Afgegeven ontheffingen worden fysiek gecontroleerd op naleving. Meldingen en klachten worden waar mogelijk per omgaande afgehandeld. In 2019 is gestart om jaarlijks 5 gebiedscontroles uit te voeren, zodat stiltegebieden met een frequentie van 1x per 3 jaar worden bezocht.

Doelstelling: Toegewerkt wordt naar een spontaan naleefgedrag van 90% en een toezichtseffect van 90%. Meldingen/klachten worden zoveel als technisch mogelijk tot tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld. Alle lopende ontheffingen worden gecontroleerd. Tijdens een fysieke controle worden activiteiten getoetst aan de afgegeven ontheffingsvoorwaarden. Tijdens een gebiedscontrole wordt met een surveillance getoetst of aange troffen activiteiten passen binnen de voorwaarden van de PMV.

Capaciteit Provinciale milieuverordening stiltegebieden			
			Uren 2021
	Vergunningverlening		108
	Toezicht en handhaving		148
Totaal			256

18. Wet milieubeheer en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

18.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

De Wabo heeft tot doel het beschermen van de fysieke leefomgeving. In de Wabo is de omgevingsvergunning geregeld. Dit is een geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte en milieu. De provincie is bevoegd gezag voor bedrijven die vallen onder de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-bedrijven). Het gaat hierbij veelal om grotere industriële en afvalverwerkende bedrijven (in totaal ca. 60 stuks). Het toezicht vindt plaats op grond van verleende vergunningen, ontheffingen vanuit de Wabo, de Wet milieubeheer of het Activiteitenbesluit milieubeheer, en wordt uitgevoerd op basis van de Landelijke Handhavingsstrategie.

18.2 Programma Vergunningverlening 2021

De RUD Utrecht geeft uitvoering aan taken op het gebied van vergunningverlening. Het gaat daarbij om het beoordelen van aanvragen voor omgevingsvergunningen en meldingen van inrichtingen, afstemming tussen verschillende onderdelen van de omgevingsvergunning en behandeling van aanvragen bij inrichtingen en adviesverzoeken (front-office).

Doelstelling: Vergunningprocedures binnen wettelijke termijn afwickelen (indicator 90%). Beleidsdoelstellingen voor energie worden pro-actief ondersteund via aanpassing vergunningvoorschriften (waar nodig).

In concreto: Voor 2021 wordt de keuze gemaakt om het actualiseren van ca. 5 dossiers van provinciale inrichtingen. Deze actualisatie zal eind 2021 leiden tot geactualiseerde vergunningen op het gebied van afval, energie en zo mogelijk ook aspecten rond Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) Voor deze actualisatie wordt 500 uur gereserveerd in 2021. Ook worden aspecten van het Schone Lucht Akkoord (SLA) meegenomen, zodat waar mogelijk emissie gereduceerd kunnen worden.

Voor ZZS zal verder gewerkt worden aan een inventarisatie van deze stoffen bij de provinciale inrichtingen.

Vooroverleg Wet milieubeheer/WABO: Dankzij zorgvuldig vooroverleg verlopen processen rond het formele vergunningentraject beter dan voorheen. Daarnaast leidt vooroverleg tot goede afstemming met andere betrokken partijen. De uren blijven voor 2021 ongewijzigd.

Omgevingswet: Om in 2022 conform de uitgangspunten van de Omgevingswet met ketenpartners goed samen te werken, wordt er in 2021 verder uitwerking gegeven aan het programmaplan Omgevingswet. De provincie heeft in 2020 de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening bestuurlijk vastgesteld om zo in 2022 klaar te zijn voor de Omgevingswet. De RUD zal in 2021, als uitvoeringsorganisatie van de Provincie Utrecht, weer een bijdrage moeten leveren in de uitvoering van de nieuwe omgevingsvisie en -verordening, alsook de inrichting van de werkprocessen. Om de RUD Utrecht in positie te brengen om goede ondersteuning te leveren op het gebied van de Omgevingswet aan de Provincie Utrecht gedurende dit transitiejaar, is het van belang dat er concreet uren worden gealloceerd i.r.t. de gevraagde ondersteuning. Om de juiste focus te behouden met betrekking tot de aansturen van de RUD Utrecht dient er onderscheid te worden gemaakt tussen de ondersteuning op werkproces niveau (operationeel) en advisering op beleidsniveau (strategisch).

18.3 Programma toezicht en handhaving 2021

De uitvoering van taken op het gebied van toezicht en handhaving zijn:

- Toezicht op inrichtingen die vallen onder de Wabo (het gaat hierbij veelal om grotere industriële en afvalverwerkende bedrijven die minimaal 1 maal per jaar worden gecontroleerd);
- Transportcontroles;
- Consignatie en klachtenafhandeling en milieuklachten telefoon;
- Administratief toezicht en Systeemgericht toezicht;
- Ketentoezicht en Informatie Gestuurde Handhaving (IGH);
- Toezicht op energiebesparing. In 2021 wordt het accent voor de energiecontroles verlegd naar de EED controles en administratieve controles voor de provinciale inrichtingen.
- De provincie stimuleert gemeenten actief in het verder vormgeven van de energiecontroles bij bedrijven onder gemeentelijk bevoegd gezag. In 2021 is zowel het aantal gemeenten als de opdrachten voor energiecontroles aan de RUD Utrecht bijna verdubbeld.

Doelstelling: Toegewerkt wordt naar een spontaan naleefgedrag van 90% en een toezichtseffect van 90%. Meldingen en klachten worden zoveel als technisch mogelijk tot tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld. Alle bedrijven worden minimaal jaarlijks gecontroleerd. Om informatie gestuurde handhaving (IGH) vorm te geven, worden ketentoezicht, administratieve controles en transportcontroles uitgevoerd.

In concreto: In 2021 ligt de prioriteit bij het jaarlijks controleren van alle bedrijven, het afhandelen van klachten en meldingen, het uitvoeren van ketentoezicht en transportcontroles. Met ketentoezicht worden productstromen of afvalstromen gevolgd van producent naar tussenhandelaar en eindverwerker. De circulaire economie vraagt hier extra aandacht voor. Verder kunnen informatiebronnen ons op afstand inzicht geven in de keuringen van stookinstallaties en hiermee toezicht houden op de kwaliteit van de stookinstallaties en daarmee de vermindering van emissies naar de lucht. In het eerste kwartaal van 2021 wordt een voorstel opgesteld hoe de IGH-uren precies ingevuld gaan worden. Wanneer geen overeenstemming wordt bereikt, bepalen provincie en RUD Utrecht in samenspraak een andere ureninvulling, bij voorkeur op een beleidsterrein met een nog (te) laag naleefgedrag, danwel een beleidsterrein dat met meer uren gebaat is.

Biomassa:

Voor de provinciale inrichtingen biomassa zal in 2021 gecontroleerd worden op emissies en input. Voor de overige biomassacentrales (gemeentelijk bevoegd gezag) zal in 2021 in samenwerking gezocht worden naar de mogelijkheden om deze ook te controleren op emissie en input.

Complexe dossiers: Op inhoud en qua proces zal er sterker gestuurd en gecommuniceerd worden in complexe dossiers. Het opzetten van een heldere structuur met procesafspraken zal in eerste instantie wat extra inzet vergen. Uiteindelijk zal het resulteren in het behalen van afgesproken resultaten in combinatie met minder inzet. In 2021 wordt 1770 uur gereserveerd voor complexe dossiers. Dit onderdeel wordt gesplitst in een apart budget voor het Dossier Zuidwenk/Van de Groep. Voor dit dossier zijn reeds verder afspraken gemaakt over samenwerking en projectstructuur.

Capaciteit Wet milieubeheer/Wabo			
			Uren 2021
	Vergunningverlening		6842
	Handhaving		4668
Totaal			11.500

19. Wet milieubeheer - Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)

19.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

Het BRZO vindt zijn oorsprong in drie verschillende wetten: de Wabo, de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet op de Veiligheidsregio's. Het BRZO is een voorbeeld van coördinatiewetgeving. In Nederland vallen ruim 400 bedrijven onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 2015). Het BRZO 2015 implementeert de Europese Seveso III-richtlijn in Nederland en integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in een juridisch kader. Doelstelling is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen, waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het BRZO 2015 stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland en regelt de wijze waarop de overheid daarop moet toezien. BRZO-bedrijven worden gecontroleerd door interdisciplinaire teams van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio's. De coördinatie daarvan ligt bij gespecialiseerde omgevingsdiensten, de zogeheten BRZO-RUD's. Nederland kent er zes. Voor de provincies Utrecht, Noord-Holland en Flevoland is dat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) in Zaandam. Sinds 1 januari 2016 zijn alleen nog de provincies het bevoegd gezag voor BRZO-bedrijven en bedrijven die vallen onder categorie 4 van de RIE (Richtlijn industriële emissies). Alle majeure risico-inrichtingen vallen nu onder provinciaal bevoegd gezag. In de provincie Utrecht gaat het, sinds de overkomst van de gemeente Vijfheerenlanden, om 14 bedrijven. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied staat voor de bewaking en bevordering van veiligheid en kwaliteit van de fysieke leefomgeving in haar werkgebied. De OD NZKG voert voor onze provincie wettelijke taken uit op het gebied van BRZO en bouw en vervult op deze thema's ook een adviesrol. De werkzaamheden werkt de OD NZKG, conform het Besluit omgevingsrecht, elk jaar uit in een uitvoeringsprogramma (UVO).

19.2 Takenpakket 2021 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Het programma Brzo bestaat voornamelijk uit VTH-werkzaamheden, die direct gekoppeld aan een risicovol bedrijf worden uitgevoerd. Hier zitten de bedrijven die een risicovol, dan wel complex milieuprofiel hebben door het van toepassing zijn van het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo 2015), diverse Europese regelgeving, de grote hoeveelheden aanwezige gevaarlijke stoffen, de technische complexiteit van (chemische) installaties en processen en/of de omvang van het bedrijf met bijbehorende milieugevolgen.

Type bedrijven

In het Programma Brzo/Milieu van opdrachtgever is er sprake van drie typen bedrijven:

- 'provinciaal Brzo' zijn Brzo-bedrijven die vóór 1 januari 2016 reeds onder bevoegd gezag van de provincie vielen;
- 'gemeentelijk Brzo' zijn Brzo-bedrijven die op 1 januari 2016 van gemeentelijk bevoegd gezag naar provinciaal bevoegd gezag zijn overgegaan;
- 'RIE-4' zijn chemische bedrijven waarin een installatie staat als bedoeld in bijlage I, categorie 4 (chemische industrie), van de Richtlijn industriële emissies (RIE).

Prioritering

Behandeling van de autonome vergunning vraag heeft vanwege de proceduretermijnen voorrang op het geplande werk, met als uitzondering actualisatie van vergunningen om acute fysieke risico's te vermijden of ongedaan te kunnen maken. Binnen de autonome vraag hebben procedures met wettelijke termijnen voorrang op procedures met servicetermijnen.

Programmatisch Actualiseren

In 2017 is gestart met het systematisch toereikend (actueel) houden van vergunningen.

De vergunningen worden op basis van parameters voor o.a. ouderdom, veiligheid (PGS-richtlijnen), duurzaamheid, BBT-normen (o.b.v. EU-richtlijnen), het Landelijk Afvalbeheerplan 2017-2029 (LAP3) en te implementeren 'nieuw beleid' getoetst en zo nodig geactualiseerd.

De urgentie voor actualisatie wordt bepaald door de te behalen milieuwinst. Er wordt daarbij de volgende prioriteitsvolgorde gehanteerd:

1. Veiligheid;
2. EU richtlijnen (BREF's);
3. Afvalverwijdering;
4. Energiebesparing.

Zo mogelijk wordt een vergunning op meerdere thema's geactualiseerd, soms ook gecombineerd met aanvragen van bedrijven ('werk met werk maken').

Intensieve Handhaving

Het team Intensieve Handhaving en Brzo komt in beeld voor die bedrijven, waar de reguliere handhavinginstrumenten niet tot het gewenste naleefgedrag leiden. Deze dossiers kenmerken zich naast een slecht naleefgedrag vaak door verhoogde bestuurlijke aandacht en aandacht van de pers en in enkele gevallen ook de omwonenden. In deze gevallen wordt een intake gedaan en kan intensieve handhaving of verscherpt toezicht als instrument worden gebruikt om te komen tot naleving.

In 2021 ligt de focus op het achterhalen van de bronoorzaak van het niet naleven. Door beter zicht te krijgen op het waarom van het niet naleven kan met gerichte inzet van instrumenten (zoals het versterken van kennis en kunde) het niet naleven worden doorbroken. Ook wordt doorgedaan met intensivering van de samenwerking, zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk. Door de inzet van verschillende handhavingpartners op één dossier beter af te stemmen, kan de grip op een dossier worden versterkt. Tot slot wordt in 2021 ingezet op het continue verbeteren door de leerpunten te borgen in de organisatie uit de evaluaties op dossiers die eerder onder verscherpt toezicht stonden.

De verwachting voor 2021 is een doorloop van het verscherpt toezicht op de huidige dossiers, te weten: Van Appeldoorn, Ecolab en op aanvraag ondersteuning voor Van de Groep.

Circulaire economie (CE)

In navolging van de provincie Utrecht heeft OD NZKG het thema circulaire economie benoemd tot één van de 3 speerpunten de komende 5 jaar. De doelstelling is het verminderen van het gebruik van grondstoffen (preventie) en het zo milieuveilig mogelijk scheiden, hergebruiken en verwerken van rest- en afvalstromen. De OD NZKG zet in op samenwerking en kennisontwikkeling binnen de regio (onder andere met Metropoolregio Amsterdam) op landelijk en Europees niveau. Een *level playing field* voor bedrijven is erg belangrijk. Voor 2021 wordt een programma op maat gemaakt in de vorm van een plan van aanpak. Vanuit de ambitie van de opdrachtgever innoveert OD NZKG de VTH-taken op het gebied van CE.

Gedetailleerde afspraken energiebesparing

- De OD NZKG zal inventariseren bij welke bedrijven er kantoren aanwezig zijn met de label C plicht. (Dit is de categorie kantoren met oppervlakte >100 m²) en communiceren over de verplichting;
- De OD NZKG zal inventariseren bij welke bedrijven de keuringsverplichting van de klimaatinstallatie van toepassing is en toezien op de uitvoering.

Benodigde uren en financiële middelen*(uurtarief 2021 = €102,10)*

Totaaloverzicht 2021	Inzet (uren)	Bedrag (€)
Bouw output	254	25.974
Bouw regie	538	54.889
Bouw totaal	792	80.863
Milieu / Brzo VTH regie	5.780	590.138
Brzo regie	2.346	239.527
Milieuadvies	130	13.273
Milieu / Brzo totaal	8.256	842.938
Randvoorwaardelijk Kern	930	94.988
Randvoorwaardelijk programma overstijgend	150	15.315
Randvoorwaardelijk totaal	1.080	110.303
Totaal	10.128	1.034.104

20. Wet milieubeheer - Vuurwerkbesluit

20.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

Het Vuurwerkbesluit stelt eisen en regels aan een verantwoorde omgang met en opslag van vuurwerk. Er is onderscheid tussen consumenten- en professioneel vuurwerk. Vergunningverlening voor opslag van vuurwerk valt onder de reguliere taak in het kader van de Wet milieubeheer. Het Vuurwerkbesluit stelt specifieke eisen aan de vergunning voor de inrichting. Ook stelt het Vuurwerkbesluit strenge veiligheidseisen aan het afsteken van professioneel vuurwerk. De taak wordt ingevuld via het verstrekken van vergunningen, het beoordelen van meldingen en toezicht en handhaving op ontbranden. Er wordt interprovinciaal goed samengewerkt. Er wordt gebruik gemaakt van een landelijke Handreiking Vuurwerk en Natuur, die wordt gebruikt bij het beoordelen van aanvragen en meldingen van vuurwerkevenementen. Wanneer duidelijk is dat er vanwege het aangevraagde vuurwerk een zodanige verstoring optreedt dat het voortbestaan van vogelsoorten in gevaar kan zijn (= ook een overtreding o.g.v. de Wet natuurbescherming), dan vindt er overleg met de aanvrager plaats. Ook kan er aanvullend een bezoek aan de locatie worden gebracht. De handreiking heeft een nadrukkelijke signaalfunctie richting aanvragers.

Interprovinciaal wordt er ook gewerkt aan criteria hoe om te gaan met vuurwerkaanvragen in periodes van grote droogte en wordt er gezocht naar een effectievere manier van afvoer van in beslag genomen illegaal vuurwerk.

20.2 Programma vergunningverlening vuurwerk 2021

Samen met de andere provincies vindt afstemming plaats over de uitvoering van deze taak. Deelname aan IPO-werkgroepen is er een onderdeel van.

De hoeveelheid aanvragen zal uiteraard afhangen van de ontwikkelingen rondom de corona crisis. Doordat veel evenementen worden afgelast zullen er ook minder vuurwerkevenementen zijn. We bewaken dit in het periodieke accountoverleg.

Doelstelling: Alle meldingen en toestemmingen binnen de wettelijke termijn verlenen (indicator 100%). Daar waar noodzakelijk e.e.a. afstemmen met belangen rond de Wet natuurbescherming. In 2021 blijft de prioriteit liggen bij het tijdig afhandelen van procedures. Er is tijd beschikbaar voor deelname aan werkgroepen.

20.3 Programma toezicht en handhaving vuurwerk 2021

Overall-streven is om in principe altijd alle vuurwerkevenementen te controleren. Herhalende evenementen worden in principe één keer gecontroleerd. E.e.a. is sterk afhankelijk van de beschikbaarheid van toezichthouders omdat toezicht op feestdagen (bijv. Koningsdag, met meestal meerdere evenementen tegelijk) veelal in de weekenden en/of 's avonds moet plaatsvinden. Ervaring wijst uit dat het controleren van evenementen nodig blijft omdat het spontaan naleefgedrag nog steeds beter kan. Als gevolg van de huidige intensieve controlepraktijk werden regels wél opgevolgd en behoeften evenementen zelden stilgelegd te worden. Eén provinciaal milieubedrijf beschikt over een opslag van vuurwerk. Jaarlijks wordt dit bedrijf gecontroleerd.

Doelstelling: Toegewerkt wordt naar een spontaan naleefgedrag van 90% en een toezichtseffect van 90%. Meldingen en klachten worden zoveel als technisch mogelijk tot tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld. Er wordt in 2021 in elk geval prioriteit gegeven aan fysieke controles van vuurwerkopslagen en fysieke controles bij vuurwerkevenementen, zeker dáár waar de ervaring leert dat het spontane naleefgedrag laag is. Met ILT is overleg noodzakelijk over de wijze waarop er door ILT in dit werkveld invulling aan de toezichtsrol wordt gegeven. Er wordt bestuurlijk overleg gearrangeerd.

20.4 In concreto

Capaciteit Vuurwerkbesluit			
			Uren 2021
	Vergunningverlening		2148
	Handhaving		967
Totaal			3115

21. Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

21.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

Het doel van de Whvbz is om de gezondheid en veiligheid van zwemmers en baders te beschermen. De provincie Utrecht heeft als wettelijke taak ervoor te zorgen dat bezoekers van badinrichtingen en zwemlocaties in oppervlaktewater op haar grondgebied aangenaam en veilig kunnen zwemmen. Voor de uitvoering van de Whvbz wordt gebruik gemaakt van de instrumenten bestuurlijke waarschuwing, last onder dwangsom, of een last tot sluiting/zwemverbod. Ook publieksinformatie is een belangrijk instrument. De ambitie is om de kwaliteit van de Utrechtse zwembaden en zwemlocaties te verbeteren op zwemwaterkwaliteit, toezicht veiligheid zwemmers en op legionellapreventie zwembaden. Bij de uitvoering van de Whvbz-taken door de RUD Utrecht is er alleen sprake van toezichts- en handhavingswerkzaamheden (de Whvbz kent geen onderdeel 'Vergunningen').

21.2 Programma toezicht en handhaving 2021

Op basis van de resultaten in 2020 wordt in 2021 de bestaande insteek gecontinueerd.

Werkzaamheden voor toezicht en handhaving badinrichtingen en zwemlocaties in oppervlaktewater in 2021 zijn:

- Fysieke controle van openbare en niet-openbare zwembaden (hotels, campings, etc.) en zwemlocaties in oppervlaktewater met extra aandacht voor legionellapreventie en de veiligheid van zwemmers;
- Deskcontrole met beoordeling laboratoriumuitslagen van periodiek onderzoek kwaliteit zwemwater. Bij normoverschrijding direct handhavend reageren naar exploitant;
- Beoordelen meldingen nieuwbouw en renovaties van badinrichtingen. Eindbeoordeling altijd schriftelijk meedelen aan exploitant/houder;
- In IPO-verband bijdrage leveren aan actuele zaken en implementatie nieuwe zwemwaterregelgeving in komende Omgevingswet; daarnaast is de zwemwatertelefoon opgenomen als provinciale taak en zijn er materiële middelen beschikbaar gesteld voor de zwemwaterborden;
- In 2021 continuering inzet t.b.v. meerjarenplan gemeente Utrecht voor peuterbaden in speeltuinen, etc;
- In 2021 zal aanvullend worden ingezet op het ontwikkelen van een geautomatiseerde manier van verwerken van analyseresultaten.

Daarnaast constateren we dat er zomers op diverse locaties wordt gezwommen die niet zijn aangewezen als officiële zwemlocaties. In 2021 gaan we o.a. in overleg met de gemeente Utrecht om te kijken of er mogelijkheden zijn deze locaties op te nemen in de lijst en te controleren. Binnen het huidige budget is hier vooralsnog geen ruimte voor.

Doelstelling: Toewerken naar een spontaan naleefgedrag van 50% en een toezichtseffect van 90%. Meldingen en klachten tot tevredenheid van alle betrokkenen afhandelen. Alle zwembaden en zwemlocaties ten minste één keer per jaar controleren. De prioriteit ligt bij naleving van veiligheidsvoorschriften bij alle zwemlocaties en zwembaden. Toetsing waterkwaliteit gebeurt via administratieve controles op de analyseresultaten.

21.3 In concreto

Capaciteit Wet Hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden			Uren 2021
	Handhaving		3335
Totaal			3335

22. Wet luchtvaart

22.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

De provincie is bevoegd tot het vaststellen van Luchthavenbesluiten (LHB) en Luchthavenregelingen (LHR). Daarnaast kan de provincie voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik (TUG) van een terrein, dat geen luchthaven is, een ontheffing verlenen. Hiervoor zijn TUG-beleidsregels opgesteld. De provincie houdt zich alleen bezig met opstijg- en landingslocaties en met opstijg- en landingsbewegingen. Gebruik van het luchtruim en regels over (het op een) veilig(e) hoogte vliegen, zijn aspecten waarop de provincie geen invloed heeft en/of kan uitoefenen. Daarover gaat ILT (de landelijke Inspectie Leefomgeving en Transport). ILT is op die beide punten het toezichts- en handhavingsbevoegde gezag. Bij het afhandelen van aanvragen voor opstijg- en landingsbewegingen houdt de RUD Utrecht standaard rekening met regelgeving en/of belangen rond stiltegebieden en uit de Wet natuurbescherming voortvloeiende belangen.

22.2 Programma ontheffingverlening luchtvaart 2021

Alle ontheffingsverzoeken wordt getoetst aan beleid inzake stiltegebieden en de Wet natuurbescherming. De RUD Utrecht levert een actieve bijdrage aan het afronden (met name waar het gaat om de inbreng vanuit natuurbescherming) van het landelijk toetsingskader. Tot die tijd wordt een IPO conceptversie gebruikt. Aanvragers moeten uiterlijk 4 weken voordat er gevlogen kan worden een aanvraag indienen. Alle ontheffingen worden tijdig verleend (indicator 100%). Aan de provincie nog de taak om de provinciale Luchtvaartnota te actualiseren. De luchtvaart-app wordt geoptimaliseerd.

22.3 Programma toezicht en handhaving luchtvaart 2021

Het betreft toezicht/controles op TUG-ontheffingen en toezicht op de Luchthavenregeling en het Luchthavenbesluit. De werkzaamheden hebben betrekking op zowel vaste velden (Luchthavenregelingen - vijf in totaal) als op flexibele locaties. Vaste velden zijn locaties van waar frequent gevlogen kan en mag worden. Controles op TUG-ontheffingen maken inzichtelijk op welke wijze gebruik wordt gemaakt van de ontheffing. Uitgangspunt is continuering van het huidige spontane naleefgedrag van 90% en een toezichtseffect van 90%. Meldingen en klachten worden zoveel als technisch mogelijk tot tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld. Bij locaties waar overlast tot de mogelijkheden behoort, worden lopende ontheffingen gecontroleerd.

De prioriteit ligt in 2021 onverminderd bij het tijdig afhandelen van klachten en meldingen, het controleren van locaties (waarbij de omgeving veel overlast van de activiteiten kan ervaren) en het opsporen van initiatiefnemers die hun vluchten niet vooraf melden. Hiervoor wordt o.a. de app 'Flightradar24' gebruikt. Startmeldingen van vluchten worden vooraf getoetst en vastgelegd als administratieve controle. Luchtvaartmeldingen die vooraf gedaan worden, worden nauwlettend en scherp gecontroleerd. Alleen zó kan een te intensief gebruik van een locatie bij voorbaat worden verhinderd. Op basis van (negatieve) ervaringen en resultaten van administratieve controles, worden locaties geselecteerd waar ook een fysieke controle plaatsvindt. De RUD Utrecht maakt werk van het opsporen van initiatiefnemers die hun vluchten niet vooraf melden. Er is de wens om meer duidelijkheid te krijgen hoe ILT invulling geeft aan haar toezichtsrol in de lucht.

22.4 In concreto

Handhaving Luchtvaart DVO-taken			
	Vergunningverlening		827
	Toezicht en handhaving		791
Totaal			1618

23. Wet lokaal spoor

23.1 Verantwoordelijkheid provincie Utrecht

Op 1 december 2015 zijn de Wet, het Besluit en de Regeling lokaal spoor in werking getreden. Daarin zijn activiteiten inzake de twee stedelijke tramlijnen (Uithoflijn en SUNIJ-lijn) geregeld. Vergunningverlening en handhaving zijn belegd bij de RUD Utrecht. De landelijke Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) oefent toezicht uit. In de stad Utrecht is inmiddels de nieuwe spoorverbinding naar o.a. de Uithof gerealiseerd. De RUD heeft vergunningen verleend voor de spoorweginfrastructuur en de spoorvoertuigen.

23.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving 2021

Tussen verschillende instanties, aanvragers en vergunningverleners van de RUD Utrecht vindt veel afstemmend werk plaats. Toezicht wordt uitgevoerd door ILT. Waar nodig vindt handhaving door de RUD Utrecht plaats.

Doelstelling: De RUD Utrecht geeft op een goede manier invulling aan haar taken, investeert gericht in goede relaties met de betrokken partners en is vertegenwoordigd in diverse overleggen met de provincie Utrecht en ILT. De RUD Utrecht staat borg voor een goede afstemming met alle safetymanagers van de betrokken partijen rond de Uithoflijn en bevordert korte communicatielijnen. De RUD Utrecht verleent vergunningen binnen de wettelijke termijn (indicator 90%) en denkt mee met nieuwe initiatieven. Als het nodig is, vraagt de RUD Utrecht ILT om aanvullend toezicht uit te voeren. De RUD Utrecht zet uren voor handhaving alleen in wanneer dat nodig is.

Inhoudelijk: In 2021 wordt prioriteit gegeven aan een goede afstemming bij inkomende vergunningaanvragen en aan afstemming met ILT. Advisering vindt plaats tijdens afstemmingsoverleggen. Wanneer een vergunningaanvraag binnenkomt, volgt er tijdig een positieve of negatieve beschikking. Indien het toezicht van ILT daartoe aanleiding geeft, neemt de RUD Utrecht een handhavingsbesluit.

Voor 2021 zijn voor de RUD Utrecht de volgende werkzaamheden voorzien:

- Het op verzoek aan de beheerder verlenen van de vergunning voor de ombouw van de SUNIJ-lijn;
- Het op verzoek verlenen van vergunningen voor een nieuwe of gewijzigde spoorweginfrastructuur of voor nieuwe of gewijzigde spoorvoertuigen;
- Beoordelen van de vergunningplicht voor wijzigingen in spoorweginfrastructuur of spoorvoertuigen;
- Handhaven van de Wet lokaal spoor als het toezicht (en het vervolgens uitgebrachte advies) van ILT daartoe aanleiding geeft;
- Afstemmen met interne en externe betrokkenen en het geven van beleidsadvies.

23.3 In concreto

Ter uitvoering van VTH-taken op grond van de Wet lokaal spoor heeft de RUD Utrecht voor VTH-werkzaamheden in 2021 opgenomen in haar Dvo.

Capaciteit Wet lokaal spoor			
			Uren 2021
	Vergunningverlening		417
	Handhaving		90
Totaal			507

24. Externe Veiligheid

Het opslaan, verwerken of vervoeren van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee voor zijn omgeving. Bij een omgevingsvergunning milieu of een ruimtelijk besluit in de omgeving van een activiteit met gevaarlijke stoffen, of waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, moet het bevoegd gezag rekening houden met deze risico's. De norm- en richtwaarden voor de omgevingsrisico's zijn oa opgenomen in de AMvB's Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Daarnaast is hierin vastgelegd welke aspecten dienen te worden afgewogen om een verantwoord besluit te nemen vanuit het oogpunt van externe veiligheid. Voorheen werden de taken vanuit het provinciale project PUEV betaald. Per 2021 zijn de taken voor externe veiligheid opgenomen in de DVO

De RUD Utrecht voert de volgende taken uit:

- Advies op het milieuaspect externe veiligheid op verzoek. Er wordt advies gegeven met als doel het beschermen van het leefmilieu, de gezondheid van inwoners en de omgeving veiligstellen en tegelijkertijd initiatieven mogelijk maken.
 - Bijv. bij ruimtelijke ordening is externe veiligheid een wettelijk verplicht onderdeel.
- Het schrijven van een EV-paragraaf voor het RO-besluit (in overleg met de opdrachtgever).
- De RUD Utrecht beschikt over de benodigde kennis en vaardigheden om risicoberekeningen te maken en beoordelen.
- De RUD Utrecht houdt risicoregistraties bij in het zogenoemde risicoregister gevaarlijke stoffen.

Met de komst van de omgevingswet wordt het beleid met betrekking tot externe veiligheid (deels) herzien.

Capaciteit Externe Veiligheid			
			Uren 2021
	Advisering VTH en EV		150
Totaal			150

25. Vergunningverlening en handhaving 2021 algemeen

Onderstaande uren zijn niet specifiek toegerekend aan een bepaalde wet, maar zijn wel ondersteunend aan de hiervoor genoemde activiteiten. Hieronder volgt een korte toelichting.

Regionale en provinciale taken

De crisisorganisatie en de consignatie voor milieuklachten vallen onder een regionale gezamenlijke taak. Deze wordt verdeeld over alle opdrachtgevers via een verdeelsleutel. De consignatie voor zwemwater en groene meldingen worden alleen in rekening gebracht bij de provincie Utrecht. Deze worden als provinciale taak beschouwd. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de begrote budgetten voor deze twee posten. Voor de consignatiediensten geldt dat dit het paraat staan van toezichthouders betreft. De controles die hieruit volgen, worden apart in rekening gebracht.

Regionale en provinciale taken		
Product DVO	Dienst	Budget
Regionale taak	Crisisorganisatie	
	Consignatie milieuklachten	
Provinciale taak	Zwemwater consignatie en zwemwatertelefoon	
	Groene klachten consignatie	
TOTAAL Budget		€45.290

Boa opleiding en coördinatie

Alle Boa's volgen jaarlijks een verplichte her- en bijscholing.

Voor de kosten van de opleidingen (excl. uren) is € 20.000,- beschikbaar gesteld. Voor de coördinatie van alle Boa's is dit jaar de capaciteit verhoogd naar 1.400 uur in verband met de toenemende druk op het buitengebied en de noodzaak van een goede coördinatie met de terreinbeherende organisaties.

Omgevingswet

Om in 2022 conform de uitgangspunten van de Omgevingswet met ketenpartners goed samen te werken, ligt er ook in 2021 een grote opgave in de voorbereiding op de Omgevingswet.

De RUD zal in 2021, als uitvoeringsorganisatie van de Provincie Utrecht, daarom een bijdrage moeten leveren in de uitvoering van de nieuwe omgevingsvisie en -verordening, alsook de inrichting van de werkprocessen.

E.e.a. is verwerkt in hoofdstuk 18.

Dienstverlening algemeen en juridische procedures

Ter ondersteuning van de wettelijke producten zijn er diverse algemene diensten opgenomen. Het betreffen:

- Juridische procedures: Vanwege de diversiteit en het bijzondere karakter zijn juridische procedures losgetrokken van de reguliere procedures. Specifiek betreft dit bezwaar en (hoger) beroep, handhavingsverzoeken en Wob-verzoeken.
- Dienstverlening: De RUD Utrecht ondersteunt op diverse terreinen beleid- en advies, zorgt voor goede informatievoorziening en verstrekt deze naar burgers en bedrijven. De RUD Utrecht neemt deel aan werkgroepen, zoals voor het opstellen van de vergunningenstrategie, heeft een vertegenwoordigende rol in IPO-overleggen, actualiseert het bedrijvenbestand en verstrekt informatie via de mail, telefoon en website. Voor deze activiteiten, die van tevoren niet direct zijn toe te rekenen aan een bepaalde wet, is in 2021 1350 uur opgenomen.

Materiële middelen Onder deze post vallen incidentele uitgaven die gedaan worden, bijvoorbeeld ten behoeve van bewonersavonden, controle analyses, etc. In onderstaande tabel is een overzicht van het materieel budget opgenomen. Hierin zijn geen middelen opgenomen voor de Boa-opleiding van de terrein beherende organisaties en andere uitgaven ten behoeve van de aanpak van stroperij.

BIJLAGE 1:

Tabel Uitvoeringsprogramma VTH RUD